

MAGYAR LAP

3 Lei

Taza postala plattá is
nyobárti Dir. Gen. P.

HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9-11.
BUDA

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 188 (1334) szám. * Péntek, 1936 augusztus 21

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Nagy hullámverések a franciák semlegességi indítványa körül

**A franciaországi Népfrent a semlegesség leghevesebb
ellenzője. — Az angolok európai háborútól tartanak**

(Párizs.) A semlegességi javaslatra adott német válasz fogadtatása a francia fővárosban mind hűvösebbé válik. A lapok szerint a németek nem annyira az elvi hozzájárulásra, mint inkább a fenntartásokra helyezik a főszúlyt. Ugyálszik — írják a francia lapok — Német-

ország Angliának akar kedvében járni.

Ezzel szemben biztatóbb az a hang, amit a *Temps* ütött meg. A külügyi félhivatalosnak tekinthető nagy lap megállapítja, hogy Németország nem állott elő olyan fenntartásokkal, melyek a megegyezést lehetetlenné tudnák tenni.

A franciaországi munkások Szakszervezeti Szövetségének főtitkára Madridban

**A burgosi spanyol nemzeti kormány mondja: Csak rossz tréfa
a semlegességi javaslat**

(Párizs.) Míg a francia külügyi hivatalban folytatják az erőfeszítéseket, hogy a hatalmakat rábírják a semlegességi nyilatkozatra, a francia baloldali sajtó követeli a spanyol kormány támogatását, a fegyverkereskedelem visszaállítását. A „Populaire” (szocialista) felszólítja Angliát és Franciaországot, siessenek a spanyol kormány támogatására. A „Humanité” (kommunista) hangoztatja, hogy a francia semlegesség csak feltételes. A „Le Peuple” (kommunista) komédiának mondja a hatalmak semlegességét és cselekvésre szólítja fel az államo-

*A franciák által kért semlegességet épp
Franciaországból sértik meg naponta, —
hangoztatja a Giornal di Italia.*

A spanyol vörösök biztonsgában érzik magukat és a fegyverszállítványaik mutatják, mennyire barátai a spanyol kommunisták a francia népfrentnak.

Hitler fenntartásai megtételekor — folytatja fejtegetéseit a nagy olasz lap, — bizonyára arra gondolt, hogy mekkora ellentét van a francia semlegességi felhívás és a mindennapi beavatkozás között, amelyet a francia kormány bátorít és pártol.

Érdekes lesz meglátni, — írja a lap, — mit tesz a kormány, ha *Jouheaux* Madridból visszatérve, újabb segítséget kér a francia vörösök számára?

Rómából jelentik: Az olasz kormány a leg-határozottabban megcáfolja egyik angol hírügynökség ama híré, mely szerint Olaszország beavatkozik a spanyol belügyekbe és repülőgépeket küld Madridba, ha tovább folytatódna a francia lőszerszállítások.

**Az angol tengerészetiügyi miniszter
a munkáspártot támadta a spanyol
népfrentért való izgatása miatt.**

(London.) Sir Samuel Hoare, az admirális első lordja a Gutenparkban beszédet tartott, amelyben támadta a munkáspártot, amiért az tüntetően rokonszenvezik a spanyol népfrenttal.

— Anglia népét — mondotta a miniszter, — szenvedélyes békeszeretet tölti el és csak a szocialista ellenzék kivétel e tekintetben. Általában a baloldali pártok pacifisták szoktak lenni, a mieink azonban ellenkezően: militaristák. Azonban olyan militaristák, akik fegyverek, tengerészek és repülőgépek nélkül akarnak háborúzni. Sokan közülök most a spanyol nép egy része ellen akar háborút. Az angol kormány azonban semmiképpen beavatkozni nem akar a spanyol belügyekbe, se Angliát oly harcba állítani nem akarja, amely nem érint bennünket közvetlenül. Tudnia kell mindenkinek: *Ha akarunkat bármelyik spanyol küzdőfélre rákényszeríteni akarnók, úgy Európát általános háborúba sodorhatnók.*

A jobboldali „Echo de Paris” és „Ami du Peuple” úgy sejtli, hogy a semlegesség kérdésében két ellentétes felfogás küzd a kormány kebelében. A félhivatalos „L Temps” hangoztatja, hogy szó sem lehet a hivatalos francia állásfoglalás megváltoztatásáról. A teljes cselekvési szabadság kimondása európai szempontból súlyos kockázattal járna és a háborús kalandok kiinduló pontjává lehet.

A „Temps” aztán így folytatja: „Nem fölösleges kiemelnünk ezt, mert bizonyos körök nyíltan a francia semlegességi terv balsikerével számítanak és az állítólagos balsikert máris ürügyül akarják felhasználni arra, hogy a teljes cselekvési szabadság visszaállítását követeljék.

(Harday.) A burgosi spanyol nemzeti kormány rádiója megállapítja, hogy a franciák nyíltan támogatják a spanyol kommunistákat. Ennélfogva a francia semlegességi indítvány nem egyéb rossz tréfánál.

**Az olasz sajtó
a német fenntartásokat helyesli s bírálja
a francia kétarcúságot.**

Rómából jelentik: A *Giornale di Italia* mai száma a semlegességi ügyben adott német válaszhoz megjegyzi, hogy indokoltnak tartja a német-francia tárgyalásokat

Az olimpia után

(S. I.) Az Olimpiáról számtalanszor megírták, hogy a békének, a népek megértésének, a nemes versenynek ünnepe. Mi úgy véljük, hogy egyszerű ünnepnél sokkal több volt ez a hatalmas összejövetel, melyen 58 nemzet kiküldöttei vonultak föl. Az Olimpiában és a jelenléteket, melyek világszerte kísérték, valóság-gal kísérleti bizonyítékot látunk arra, hogy a nemzeti együvértartozás, a népek kulturális és érzelmi összefüggése, szerves együttfejlődése az emberiség természetes és nélkülözhetetlen életformája.

A különvonatot, mely a magyar versenyzőket hazahozta, a vasútvonal mentén Hegyeshalomtól Budapestig mindenütt ünneplő sokaság várta. Az állomásokon, de künn a szabad pályán is, mindenütt emberek sorakoznak fel, a győzteseknek honfitársai, hogy örömlüknek és tiszteletüknek kifejezést adjanak. Az állomásokon a hatóságok, a városi polgárság, a diákság állott sorfalat. A földéken a szántó-vető földműves hagyta abba munkáját, hogy örömlüknek vidám integetéssel adjon kifejezést. A külvárosokban pedig, hol gyárak udvarai mellett robogott keresztül a vonat, ezekben a gyárakban a munkásság abbahagyta a munkát, felsorakozott az udvarokon és feszes vigyázz állásban üdvözölte az elrobogó vonatot...

Csak azért soroljuk így fel a magyar olimpiakonok fogadtatásának ismeretes részleteit, mert erről a bevonulásról állanak az adatok bővebben rendelkezésünkre. Egészen bizonyos azonban, hogy ugyanez a teljes osztatlanlás és osztályok feletti együttes örvendezés fogadja mindazokban az országokban a győztes bajnokokat, hol a sport széles népi rétegek lelki szükséglete és kedves szórakozása lett.

Az Olimpiának első nagy kísérleti tanulsága ebben rejteződik. Abban a tényben, hogy igenis vannak fontos és állandó pontok, hol ugyanannak a népnek minden társadalmi rétege együttérez és együtt gondolkodik. Nem fordult, de nem is fordulhatott elő a berlini Olimpián, hogy a tömegek osztályszempontok és foglalkozási ágazatok szerint adtak volna kifejezést rokonszenvének. Az érzelmek a nemzeti lobogók körül viharzottak. Mindenki a maga nemzetének győzelmét remélte és kívánta, még csak szóba sem jött, hogy a versenyző a nemzet melyik foglalkozási köréből származik. A munkás sápadtan leste az előkelő úrlovas mutatóványainak sikerét és felbőszült, ha a bírót igazságtalannak találta. Az első sorok előkelő közönsége pedig reszketve figyelte birkozóinak és ökölvívóiknak tusáját, pedig ezek nagyjából a munkásosztályok fiaiból kerültek ki.

A berlini Olimpia, mely a nemzeti gondolat jegyében állott, óriási sikert aratott. Akkora sikeret, milyenre az eddigi tíz olimpia nem mutatott példát. A sikerben egyformán része van annak hogy a német nép meg akarta mutatni a maga nemzeti erejét annak a nagy látogatottságnak és nemzeti felvonulásnak is, melyet ez a nemzeti jelszó Berlinbe vonzott.

Ugyanakkor megkísérelték ugyanis a testvérök e mérkőzését a rideg és mesterséges osztálygondolat számára kisajátítani. Hosszú hónapokon keresztül ellen-olimpiáról írtak óriási elterjedtségnek örvendő nagy nyugati lapok. Sajátságos munkás-olimpiáról, melyen a különböző nemzetek egyetlen rétege vett volna részt. Ezzel az ünneppel akarták bizonyí-

vani, hogy a különböző népek ipari munkássága közelebb áll egymáshoz és magasabb társadalmi osztályainak természetes együttése.

Ez az ellen-olimpia megbukott annak ellenére hogy a világ egész baloldali sajtója és mozgalma minden eszközzel támogatták és annak ellenére, hogy ez a gondolat a világ egész zsidóságának meleg érdeklődését és támogató készségét is megkapta.

Nemcsak azért bukott meg, mert Barcelona — ahová tervezték — közben forradalmi lángba borult. Megbukott egyszerűen azért, mert a világ legkiválóbb munkásversenyzői — pedig szép számmal vannak — nem voltak hajlandók kimaradni a nemzeti Olimpia egységéből. Barcelonába nem annyira sportalakulatok és atléták mentek el, mint inkább forradalmi formációk. Ez a magyarázata annak, hogy a dugabadt barcelonai ellen-olimpiát neme tudták megrendezni Prágában sem, ahová a Barcelonából visszatérő sportcsapatok — köztük a szovjet-orosz küldöttség — ünnepélyes meghívást kaptak.

A sport, a torna tehát nemcsak azért hatalmas eszköze a békének és a megértésnek, mert összehozza és nemes versenyre tanítja a népeket, hanem éppen ilyen mértékben azért is, mert a népek lelkében feléleszti és azután ebrentartja a nemzeti együvértartozás, az osztályok felett való nemzeti közösség egybeolvását, melyből izzó melegét.

A sportnak ez a kiválasztó és összefoglaló ereje azonban még ennél is tovább megy. Nem tagadhatja senki, mert a világ színe előtt folyt, hogy a küzdelemre kiálló atléták mögé nem politikai határok, hanem a faji, a nemzeti összetartozás szerint csoportosult a tömegek érdeklődése és rokonszenve. A nemzet kiemelkedett mindenütt a politikai határok mögül és hangosan tanuskodott amellett, hogy elsősor-

ban nem jogi, nem gazdasági fogalom, hanem érzések közösségében való emberi magasabbrendűség, mely e föld minden szellemi és erkölcsi értékének termő talaja.

Ez a természetes faji összetartozás éppen úgy nem pusztán élettani, nem nyers anyagi jelenség, amint hogy az osztályok és rétegek összefonódása öntudatos nemzetekké szintén nem azonos a szerves organizmusok életével, hanem csupán csodálatos párhuzamosságot mutat azzal. Mind a kettő a maga lényege szerint lelkiélet, tiszta szellemiség, melynek éppen az a hivatása, hogy az emberek társas együttélésé-

nek, gazdasági, művészi munkájának egyéni formát adjon s az a maga sajátosságaival díszítse.

Ez a tanulság különösképpen vigasztaló és biztató azokra a népekre, melyeknek egész nemzeti összefüggése ezen a szellemi szálon függ: a kisebbségi nemzetekre. Arra anit ez a tanulság, hogy lehet nemzeti életet politikai hatalom nélkül is teremteni, pusztán szellemi és erkölcsi erővel, mert hiszen a lényegét, minden alkotásnak tartó szerkezetét éppen ezek az erők, ezek az érzelmi szálak adják s minden egyéb csak ezeknek a következménye.

Benes köztársasági elnök nagy beszédet mondott Csehszlovákia és Németország viszonyáról

Reméli, hogy a két állam barátságos megegyezésre jut egymással

Prágából jelentik: Benes csehszlovák köztársasági elnök Prágából Zelezny Brod (Eisenbrod) utazott, hol nagy beszédet mondott.

Elsősorban is nyugalomra intette a lakosokat, majd kijelentette, hogy Csehszlovákia kitarthatja eddigi népszövetségi politikáját, a béke ügyét szolgálva. Az orosz szovjettel való együttműködés is a békét szolgálja, egyéb célja nincsen és minden, ezzel ellenkező híresztelés csak kitalálás.

A legfontosabb kérdés, — folytatta beszédét Benes, — Csehszlovákiának Németországhoz való viszonyának kérdése. A Csehszlovákiában élő németekkel együtt a békét óhaj-

juk és nehézségek kizáróan csak az általános európai helyzetből fakadhatnak. Eletkérdés számunkra, hogy Németország megegyezésre jusson Franciaországgal, mert ez megoldaná Berlin és Prága viszonyát is.

A Németországgal való együttműködés lehetséges, önként adódó dolog. Felkészültségünk tudatában minden okunk megvan nyugalmunk megőrzésére, módunk nagy szomszédunk megbecsülésére, remélve, hogy részéről hasonló megbecsülésben részesülünk.

Beszéde további részében kifejtette, hogy reméli, a küszöbön álló locarnói megbeszélések is hozzá fognak járulni a légkör tisztulásához s a Németországgal való tárgyalások is kellő eredményre vezetnek, melynek értékes alkotó elemei Hitler 1935 május 21-én elmondott és azóta megismételt kijelentései.

Csehszlovákiának Németországgal való megegyezése semmiképpen sem érinti az eddigi kapcsolatokat, amelyek egyébként is mindig a béke fenntartására irányultak.

— A békét akarjuk szolgálni a jövőben is, — fejezte be sokatmondó szavait Benes — és reméljük, hogy sikerül is azt megőrizni.

ARLEJTÉS.

Templomunk javítási munkálatait (kőműves-, ács- bádós- és festőmunka) aug. 25-én kb 60.000 lei értékben kiadjuk. A vállalkozó érdeke a templom és a feltételek megtekintése. Mădăras, jud Ciuc.

Egyháztanács.

A Népszövetség szeptemberi közgyűlését elhalasztják

Az alapokmány módosítása kérdésében nem tudnak javaslatot előterjeszteni

Párizsból jelentik: A *Petite Journal* úgy értesült, hogy a Népszövetség szeptember huszonegyedikére összehívott közgyűlését elhalasztják. A napirenden ugyanis elsősorban az alapokmány módosításának kérdése szerepel, amelyhez a francia kormányt kivéve, egyetlen kormány sem tett javaslatot, vagy foglalt állást. Emellett Franciaország azt akarja, hogy

a locarnói értekezletet a népszövetségi közgyűlés előtt megtartsák.

A semleges államok és a délamerikaiak ellenzik az ülészak elhalasztását. Szerintük megengedhetetlen, hogy a nagyhatalmak egymás között megegyezzenek az alapokmány módosításában a közgyűlés elhalasztásának ideje alatt és a kishatalmak azután csupán befejezett tények elé legyenek állítva.

Mi volt a legszebb Indiában?

Irta: Erdősi Károly

Ez volt az a kérdés, amit Indiából hazajöttömben mindenünnen nekem szegeztek. És felelni rá nehéz volt, csaknem lehetetlen. Hiszen annyi a különböző látószög: ahogyan él a nagy India háromszázmillió lakossága; a keret, amiben él a trópusi pálmáitól a hegyóriások fensíkjaig; a kultúra, amit itt kitermelt magából: mind más horizontokat nyitnak meg. Ennyi benyomást közös nevezőre hozni s ezekből a legsúlyosabbat kiválasztani bizony sohasem sikerült nekem.

És érdekes, hogy amikor indiai utam emlékei már szinte csak a szép álom rózsaszínű ködében élnek; most ezt a kérdést saját magam intézem számtalanszor magamhoz. Emlékek, soha el nem feledhetők vonulnak fel előttem. Lángoló napnyugta az indiai óceánon; trópusi erdők és gigászi romvárosok; a Gangesz-parti Benaresz és a Himalaya napsütötte csúcsai, amiknek rettenetes szépségét minden jelző csak dadogva közelíti meg: kavarnak, kápráztatnak s harcognak bennem az elsőségért.

De az emlékeknek ebben a nagy versenyében folyton vissza kell gondolnom egy novemberi alkonyatra Madurában, Dél-India nagy templomvárosában. Valójában nem volt ennek a mi novemberünk hangulatához semmi köze. Délután július izzó napja ragyogott fölöttünk s mi a hőségétől elbikkadva nyeltük Arnyéktalan utakon az indiai part s mikor a ragyogó, kegyetlen napsütésből a nagy Shiva-templom komor oszloperdejé közé érkeztünk, a nagy

ellentét szinte letaglózott bennünket. India napja alatt kell élni és tikkadni, hogy ezt a lelki hangulatot megértse az ember. A közhöz, a nagy indiai bélegység környékezett. Hát igen, itt vagyok a legnagyobb Shiva-templomban; sőt folytatok végtelensége, amikben sorlítottak torzarcu bálványiszobrok; a szent fürdő posványos vize; az ezer oszlopok csarnokának barátságatlan felhomálya; ez volt Sriranganban is a Vishnu-templomban, Tanjore is ilyen volt és itt csak a gopurák, ezek a hindu piramisok nagyobbak; nagyobbak és — borzalmasabbak...

Ez után jött az a felejtetetlen alkonyat. Ott ültem a jezsuita atyák misszióházában, a „püspök-szobában”, amit megkülönböztetett vendégszeretetük jeleként nyitottak ki számomra. Istenem, milyen lehet a többi cella, ha a püspöké — ilyen! Iróasztal, előtte bambuszkarosszék, az ágy bambusz-lóca két lepedővel, kereszt és imaszólyos s más semmi, csak a fehérre meszelt falak. Már meg lehetett volna gyújtani a kis petróleumlámpát, az ablakon keresztül a vérvörös indiai alkony sötét sárgává haldokolt s körülöttem a misszióház nyugalma.

Ebben a pihentető esendben a benyomásoktól agyonzaklatott érzékek kezdtek megnyugodni. És ahogy a homály mélyebbre szállt, egyre színesebbé vált mindaz, amit aznap láttam. A madurai nagy templom új színeket kapott. A folyosók, az oszlopcsarnokok nem voltak már sötétek, csak misztikusak. Újra láttam magam előtt a dravida építőművészetnek ezt a csodáját, aminek képei évek óta vonzottak ide fáradtan és közönyösen látni — és ez a többé nem fogom látni!

Még egyszer oda kell mennem! Még van a vacsoráig egy óram, még mindig csak félhomály van s a nagy templom nincs inesszi; legalább gyönyörű gopuráit, a diadalkapuszámbe menő bejáratot még megnézhetem, talán még be is juthatok — és azután képeskártyákat is kell vennem, láttam, az előcsarnokban árulnak ilyeneket — és friss vagyok és kipihent vagyok — el kell mennem!

Hát félig-meddig ez szokási kísérlet volt, hiszen magam mondtam, hogy az esti étkezésig pihenni akarok. De a nagy bálványtemplom vonzása erősebb volt, mint a misszióház csöndes nyugalma s bár mondták, hogy estefelé nem tanácsos idegeneknek egyedül járni — nekiindultam.

Nem számoltam azonban azzal a páratlan vendégszeretettel, ami ezeknek a drága pátereknek egészen különleges privilégiumuk. A folyosón éppen a „vendég-páter” került elém s kicsit zavarban is voltam, amint mentegélttem.

— Nincs még képeskártyám s láttam a nagy templomban ilyeneket, — talán még nyitva taládom.

— Nyitva? — kicsit esodálkozóm, mosolygott rám a páter. — Hiszen az igazi élet itt csak most kezdődik. De egyedül nem engedem; majd elkísérem, de meg kell ígérnie, hogy sokáig nem maradunk. Körülmézünk s idejében visszatérünk.

Jó volt, hogy velem jött. A trópusmeleti alkony hamar esap át a mély sötétbe, azután idegen előtt minden út egyforma, bizony magam aligha igazodtam volna el.

Utacsarkokon egy-egy pislogó lámpa világított, de csak az utacsarkok, de csak a pislogás

Szent István ünnepe Budapesten

Ragyogó napsütésben, külföldiek ezreinek részvételével folyt le a Szentjobb káprázatos körmenete

Budapestről jelentik: Magyarország első nagy királyának, Szent Istvánnak ünnepére káprázatos sugárzóban ragyogta be a zászló- és virágdiszbe öltözött magyar fővárost. Budapest különösen szép lett erre a napra: fényesebb, pompázatosabb, mint bármikor s mintha valami nagy, nemzetközi metropolisz lenne: csak úgy szong az idegen szótól.

Nemcsak a már megszokott idegen szavak — angol, német, olasz, francia — hangzanak itt most lépten-nyomon, hanem az egzotikus nyelvek egész Babelé: japán, délamerikai, maláj, hindu, spanyol, stb. szavak keverednek furcsa összevisszaságban.

S mindenütt ámulat, csodálat az arcokon: ilyen szépek, ilyen fényesnek nem képzeltek el a Szent István ünnep fényében fűdő Budapestet.

Zenés katonai ébresztőktől visszahangzik a magyar főváros.

Kora reggel óta, amikor zenés katonai ébresztők járták be a főváros utcáit, olyan az

Érkezik a hercegprimás. — Kezdetét veszi az ünnepi szertartás

Negyed 9 órakor érkezik a pápai nuncius, Angelo Rotta, akit a „Christus vincit” dallamai köszöntenek. Alig néhány perccel később

ismét kürtjelek harsannak fel, jelezve Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás érkezését.

Ezután a diszórások megkezdik a sorakozást, hogy Magyarország kormányzójának fogadására készen álljanak. A testőrségnek kettős csoportja: a gyalogos és lovas testőrség vonult ki. Megszólalnak a kürtjelek, majd fölsendülnek a „Himnusz” méltóságteljes, imádságos dallamai s megjelenik vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Elléptet a diszszázad sorfala előtt, majd

bevonulnak a templomba, ahol megkezdődik a szertartás. Serédi hercegprimás intondálja Szent István dicséretét.

egész város, mint egy megbolygatott hangyaboly.

Gépkocsik, társasgépkocsik ezrei szállítják a fővárosiak, vidékiek s külföldiek tömegét föl a Várba, a káprázatos ünnepi körmenet színhelyére.

Reggel 8 órakor már felsorakoznak a Zsigmond kápolna elé érkező notabilitások fogadtatására kirendelt különböző küldöttségek. A vár belső udvarában várakoznak az apácarendek küldöttségei, kinn, az udvaron a férfiszervezetek csoportjai. Itt vannak a budai katolikus legényegylet tagjai, akik a plébániák zászlóit viszik. Itt sorakozik fel a budapesti vilézek küldöttsége, 60 taggal. A kápolna előtt áll a Gömbös miniszterelnök képviselőjében megjelent Hóman Bálint kultuszminiszter, Terbócz államtitkárral, Perényi Zsigmond koronaőr-báró, Sztranyovszky Sándor, a képviselőház elnöke, Bornemissza Géza iparügyi miniszter, valamennyien diszmagyarban; továbbá Shvoy István, a honvédség főparancsnoka, Somkuthy vezérkari főnök, Szendy polgármester, Ernst Sándor főpapi díszben, Haász Aladár kultuszminiszteri tanácsos, stb. stb.

Közben megindul a körmenet, melynek végeláthatatlan sora 9 óra előtt érkezik a Szentháromság-terre, a koronázó főtemplom elé. A környező épületek lobogó- és virágdiszben pompáznak. A honvédelmi minisztérium erkélye csupa muskátli.

Akik 4 ezer mérföldnyi utat tettek meg, hogy otthon lehessenek ezen a napon.

A tereket már ellepték az idegenek, hogy végignézzék a Szent jobb bevonulását a koronázó főtemplomba.

Itt vannak az Egyesült Államok magyarjai, akik 4 ezer mérföldnyi utat tettek meg, hogy ezen a napon itthon lehessenek és itt sorakoznak a Franciaországból hazajött magyarok, számszerint 560-an.

Közeliükben egy 350 tagú angol csoport látható.

világításnál láttam, hogy Madura ugyancsak nem kihalt város. Sötét alakok hármásával, négyesével, minél közelebb a templomhoz, annál többep s mind egy irányban haladtak előttünk.

— Mind oda mennek — mondotta csendesen a páter s mintha sóhajtott volna.

Titokzatosan, sötétben meredni élénk a bejárat két óriási gopura-kolosszusa. Előtte ünnepnapok sokadalimára emlékeztető szorongó tömeg s az mind a bejárat óriási érekapuját ostromolja.

— Talán ünnepnap van ma, páter?

— Semmi különös ünnep nincs. Ez a nagy templom mindennapi élete. Kicsit összeszorogtatnak, de azért bejutunk. Ünnepnap lehetetlen volna.

Beálltunk a sorba százak és százak közé. Eleinte csak turbánokat, az asszonyok színes fejkendőit láttuk; már nem is mentünk, csak vitt a tömeg s egyszerre előttem volt az ezerégyéjszaka ragyogó világa.

Madura olyan, mint egy nagy, poros alföldi falu. Az utcán pislogó mécsesek, a miszsióban is csak petróleumlámpa, de itt már az előcsarnokban, (maga akkora, mint egy óriási katedrális) villanylámpák ragyogó fénye, száz és száz elárusítóhelyen nappali fény és vakító ragyogás mindenütt.

A folyosók, Shiva nagy templomának előcsarnoka, az ezerszlopu nagy terem már valamivel sötétebb, de annál gyönyörűbb. Nem tulzás, de százazrei gyulnak ki a mécseseknek, amik felkuszak a tetőzetet tartó sárkányalakú nagy kőszörnyetekre; imbolygó fényük mellett eltűnnek és misztikusan felvillannak a gyönyörű oszlopfek; a szent fő nem bü-

hödt pocsolja, de valóságos kis ékszerdoboz, amelynek vizében millió csillag ragyog. És a templomlátogatók kezében is mécses, vagy a sárgafürtű templomvirág, azukkal disztik istenszobraikat.

— Madura a Shiva-kultusz szíve — mondja a páter s ezután az este után meg tudom érteni. Még jobban megértem, ha nézem ezt a kavargó tömeget, ami befölt itt minden talpalatnyi földet. Nem tudom, mennyien lehetnek, de mindenesetre ezek és ezek: brahminok, meztelen vállukon a kiválasztottak szent zsinórjával; sárgaruhás yogik, hamuval teleszórt vezeklők, fátyolos, selyemruhás kaszbeliek, rongyokba burkolt páriák — s ahol nagyobb a csoportosulás, bizonyára ott van a szent tehén is s boldog az, aki megsínogathatja.

És hogy a fényről, a kavargó tömegről jobb fogalmunk legyen, hozzá kell tenni, hogy ez a nagy templom valójában templomváros. Csak gopurája — mindenik egy-egy hatemeletes palotával versenyez — van nyolc, két óriási szentélye: egyik Shivaé, a másik az istenfeleségnek, Minakschinak, a „halszeműnek” szentélye s ezeket mind oszlopcsarnokok, hálványszörnyetekkel telerakott folyosók kötik össze s ez mind ragyog a kivilágítás fényében. S amint a lámpák lobognak s az árnyékok imbolyognak, minden benyomás minden pillanatban más, minden fordulat új meglepetés.

Az első hatás olyan káprázatos, hogy haragudni tudnék az én áldozatos kísérőre, aki nekem meg kellett ísernem, hogy „csak körül nézünk” itt. De ahogy ránézek, az elragadtatósom is, az elégedetlenségem is kezd alább

XI. PIUS PAPA koronázása ezidei évfordulójára alkalmából ez a gyönyörű könyv jelent meg

Kállay Miklós:

A pápa és a Vatikán

A pompás könyv egy szakavatott író tolla mellett 100 gyönyörű képből mutatja be Szent Péter mai utódát a legáltalánosabb koncepciójú papák egyikét. Megmutatja őt a vatikáni szertartások káprázatos pompájában, a zárándokok százazreinek hódolatától övezve. Megmutatja államférfiúi bölcsességében és legmeghittebb és legtisztább nemes emberi mivoltában. Ime néhány fejezete a könyvnek: Diadaloszlop és a pápa! szék.

A lombard városoktól a Vatikán trónjáig.

Ratti bíbornok megválasztása.

A Conclave és XI. Pius választása.

A béke fejedelme.

Hogy tölti a Pápa egy napját, stb., stb.

A könyv ára 264 lal és portó.

Megrendelhető lapunk könyvosztályánál.

továbbá a debreceni nyári egyetem 250 külföldi résztvevője.

a legtávolabbi világrészek főtiskoláinak hallgatói: kínaiak, malájaiak, japánok; az angol egyetem 120 fős csoportja, az osztrák katolikus népszövetség küldöttsége, olasz küldöttség Milanóból, a szófiai katonai akadémia 60 tagú csoportja, francia, angol csoportok, stb. stb.

A szentmise.

Pontosan 9 órakor érkezik a templom elé a Szentjobb. Mindenki szeme arra fordul. Harsóna-hangok köszöntik, katonai vezényszavak hangzanak. A Szentjobb egyik oldalán a főváros képviselői, másik oldalán a Pázmány tudományegyetem képviselői haladnak. Utánuk a Szentjobb öre, Mészáros János prelátnak, majd a főpapok, a pápai nuncius, a hercegprimás teljes ünnepi díszben, majd a kormányzó alakja tűnik fel, hóféhér lovon, lovas testőrök kíséretében. Minden szem feléje fordul, zsebkendőlobogtatással köszöntik. A kormányzó után Hóman miniszter halad, jobbján és balján a képviselőház és felsőház elnökei, utána Bornemissza miniszter, Szily államtitkár, Shvoy tábornok, s a tiszti küldöttségek. A menet eleje már a templomban van, ahol a zenekar Dohnányi: „Szegedi miséjét” intonálja. A misét Serédi hercegprimás, a szentbeszédet Grósz József püspök, szombathegyi apostoli kormányzó mondja.

Ósbuda vára ebben a pillanatban ünnepi oldárrá magasztosul.

hagyni. Lát ő is mindent, nagyon túl van már az első pillanat nagy benyomásán, az ő szeme nem a csodálkozó idegené. Ezek a szemek azé, akit a Mester az emberek halaszává tett s a halak ezrei itt vannak s az ő hátóját meg majd nem — üres.

S a halak örvénylenek, hullámanak és mint egy nagy folyam, elnyeli őket egy újabb nyitott kapu, a „szentek szentjének” bejárata. A kapuból látjuk, hogy a kivilágítás itt már szinte őrvényező tobzódásba megy. Shiva szentélye már nem is fényárban, de lángtengerben uszlik, — de ezt csak sejtjük inkább, mert nekünk ide belépni tilos, innen már kiközösítettek vagyunk.

És ahogy ott állok s nézem ezt a mellettünk elfolyó nagy áradatot, egyszerre nagyon egyedülállóan érzem magam. Hiába a sohasem látott fény és ragyogás, hiába a káprázatos benyomások, valami nincs itt, ami mindeniknél többet ér: az összetartozandóság érzése, ami velük egybefűző.

Milyen jó, hogy velem van a páter. Milyen otthoni az én barátságos kis cellám azzal a pislogó petróleumlámpával s azzal a jól ismert kereszttel.

— Kedves páter, vegyük meg azokat a képeslapokat és gyereünk — hazai!

Igen — haza. Budapestől vagy tízezer kilométerre, eddig nem látott idegenek közé én mégis — hazai!

És mikor a páterek refektóriumában megettük a szerény estebédet (mindig rántott levél és mindig sült kecskehus, nekem csak nyolctíz napig, nekik az életük végéig) és utána kimentünk a szellős verandára s megindult a beszélgetés, akkor azután kiderül, hogy egy idő-

Peer Gynt 10 parancsolat

— Tudnivalók a szombati és vasárnapi szabadtéri előadásokról —

1. A világirodalom legtekélyesebb drámai alkotása Ibsen Peer Gynt-je mindössze két szabadtéri előadásban szombaton és vasárnap este 9 órai kezdettel kerül színre az oradeai székes-egyház előtt. 2. Az előadást három siku 20 méter széles, erre a célra konstruált színpadon tartják meg. 3. A Peer Gynt előadását a legnagyobb zeneköltőnek Grieg-nek teljes zenéje fogja kísérni. 4. A nézőtér háromezer néző számára gondoskodtak helyről. A helyek számozottak. Az előadás alatt a dohányzás meg van engedve. 5. A nézőtér és a színpad világítását, különösen a célra épített oszlopokról intézik. Több reflektor, fáklyatubus, rengeteg különböző nagy-

ságu körte szolgálja a világítás célját. 6. Az előadást Forzác Sándor és több intellektuel rendezi. 7. Marghitáról, Tincaról, Säcueniből, Alesdról, Tileagdról, Beiusról és a megye minden részéből számszámra foglalják le a helyeket telefonon és táviratokban a Peer Gynt előadásaira. Aki tehát jegyhez akar jutni, jól teszi, ha előre megváltja a jegyét a városi színház jobb-oldali pénztáránál, amely délelőtt 9-től 1-ig és 3-tól 6-ig van nyitva. 8. A Peer Gynt előadása olyan horribilis költséget igényel, hogy a két előadást semmiesetre sem fogjuk megismételni. 9. A jegyek 45, 30 és 20 leibe kerülnek. 10. Az előadásról távozó közönséget mindkét előadás után a Múzeum-kert előtt villamosok várják.

Bélyegmentesek az iskolai beiratkozási nyilatkozatok

A Pénzügyminisztérium Bélyegigazgatójának újabb rendelete

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az itteni pénzügyigazgatóság felterjesztést intézett a pénzügyminisztérium illetékes Bélyegigazgatóságához, adjon választ arra az évek óta sokat vitatott ügyben: bélyegkötelesek-e az iskolai beiratkozási nyilatkozatok és az erre kiadandó tanúsítványok. A választ fordításban — tekintettel országos fontosságára — alábbiakban közöljük az összes országos katolikus iskoláknak egyetemes mihez tartás céljából.

Pénzügyminisztérium. Örökösödési és Bélyegigazgatóság. Bélyegügyosztály. Szám: 400 690—

1936 márc. 10. *Pénzügyigazgató úr, tudomására hozzuk, hogy a felekezeti magániskolákba beírtai szándékolt gyermekek szülői által, az állami oktatási törvény végrehajtási utasítása 4. és 29. szakasza alapján előterjesztett nyilatkozatok minden bélyeg alól mentesek. Eugen Munteanu igazgató.*

Ez a rendelkezés igen régi és a tanügyi hatóságok által sok nehézséget támasztó jogtalanságot szüntet meg és egységes fellépés esetén annak végrehajtása elé alig gördíthetnek akadályok.

Gamelin francia vezérkari főnök hazaérkezett

Vele együtt orosz repülőtiszték közül álló küldöttség is ment Párizsba

Párizsból jelentik: Gamelin tábornok, a francia vezérkar főnöke, visszaérkezett Párizsba. Ugyanazzal a vonattal, amelyen Gamelin tábornok érkezett, szovjet repülőtisztai küldöttség érkezett Párizsba. A küldöttség a francia hadianyag- és repülőgépgyárakat tanulmányozza.

gen sincs ott, hanem mind — testvér.

Főként borult a csodálatosan mély indiai égbolt, izzóan ragyogtak a déli félgömb csillagképei: s a máskor hallgatag pátterek ajka először szordinóval, azután mindig erősen beszédre nyílt. Ott éltek körülöttünk az álmok, a nagy álmok, amik irországi városokból, elszászi falukból idáig hajtották őket s amiket itt valóságként kell követelniük.

A csendes éjszakában elhallatszottak hozánk a nagy templom zenéjeinek zongjai és tamjai; odaát ezek hullámanak stalan most gyult ki a legtöbb fényes láng; — itt alig tíz csendes páter ül s velünk szemben, a virágos gyepszönyeg másik oldalán kis kápolnában egy kis mécses pislog csak. De őket a tamtamok nem zavarják s az éjszakai fények nem kápráztatják el. Nem félnek a nehézségektől és a sikertelenség nem csüggeszti őket. Tudják, hogy ők még nem nyerték meg a csatát. ők csak a katakombák pionirjai, de senki sem kételkedik abban, hogy a hajnal egyszer megjő s ez az egyedüli kis mécses annak a dicsőséges hajnalnak az előfutárja és erőforrása.

Sokáig nem tudtam a püspök-szoba kenény locájára elaludni. Az az izgalom fogott el, amit akkor éreznek kis emberek, mikor a nagyok társaságukra, bizalmukra tartják őket méltónak. Ugy éreztem és most is úgy érzem, hogy hősök között voltam, ha csak fényes reverendás, ezer megpróbáltatással küzdő szegény misszionáriusok is.

Es hogy közöttük tölthettem egy estét, az szebb, felemelőbb volt, mint a madurai nagy templom minden csillogása.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA,
„Serviciul Economic“.
No. 35028—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria Municipiului Oradea, aduce la cunoștința generală, că în ziua de 16 Septembrie 1936, orele 11 a. m. va ține licitație publică la sediul Primăriei, Etaj I. camera No. 1., pentru cumpărarea unui automobil de persoane tip modern, necesar pentru Primăria Municipiului Oradea.

Cei cari doresc a lua parte la această licitație publică, vor prezenta oferta închisă sigiliată și neatinșă, însoțită de un vadiu de 50% număr sau în efecte garantate de Stat, scotit după prețul total oferit, pentru furnizarea automobilului de persoane.

Firmele concurente odată cu oferta, vor prezenta și un prospect despre mașinile oferite.

Licitatia publică se va ține în conformitate cu dispozițiunile L. C. P. Art. 88—110 și a normelor în vigoare privitoare la ținerea licitațiilor publice.

Informațiunile necesare și Caietul de Sarcini prieritor la furnizarea automobilului de persoane se pot primi la Serviciul Economic al Primăriei, Etaj I. camera No. 26 între orele oficiale.

Oradea, la 17 August 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Indescifrabil.

Secretar General:
Dr Voștinar.

Bakkay Kálmán művei:

Vasárnapi és ünnepi leckék és evangéliumok magyarázata . . . 60 lei
Római katolikus katekizmus* 72 „
Ujszövetségi biblia* 24 „
Ószövetségi biblia* 24 „

* Iskolai és magánhasználatra egységesítve.

TANULJATOK TÖLEM 200 „

(A jubileumi Szentév alkalomával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt).

Kapható: Könyvosztályunknál.

A Stalin elleni összeesküvés bűnpöre Moszkvában

A bizonyítékok közt van egy levél, melyben Troickij Stalin meggyilkolására hívja föl elvtársait

Moszkvából jelentik: A Zinovjev, Kamenyev és társaik elleni vádirat szerint ők bujtották fel Kirov gyilkosát és Troickij utasítására titkos szerveket létesítettek, elsősorban a vörös hadseregben, amelynek célja volt Sztalin és Vorosilov meggyilkolása.

A vádlottak ellen a legfontosabb bizonyíték Troickijnek az a levele, amelyet hozzájuk írt, s amelyben Sztalin és Vorosilov meggyilkolására felszólítja őket. Ebben a levélben a hadseregben való zavarkeltésre is utasításokat adott Troickij, hogy háború esetén a hatalmat könnyebben megkaparintassák.

A tanév kezdete a Gojdu liceumban. A Gojdu liceum román és magyar tagozatába a beiratkozások augusztus 25-én kezdődnek. Az I. osztályba való fölvételi vizsgákat és az összes javító vizsgálatokat szeptember 1-i kezdettel tartják meg. Az V. osztályba való fölvételi vizsgát pedig közvetlenül a javító vizsgálatok befejezése után. A tanév megnyitásának napja: szeptember 15.

* Vulturii-Sasok Turista Egyesülete f. hó 23-án, vasárnap reggel a kies fekvésű Dorne-Tataruş bányavidékre rendez kirándulást. Maga az út is gyönyörű szép serpentin uton halad fel, engedélyt kaptak a szén- és aszfalt bányák megtekintésére is. Gyalogolni nem kell, így azon kezdő turisták is részt vehetnek. Részvételi díj tagoknak 65 lei, vendégeknek 80 lei. Indulás vasárnap reggel 6 órakor. Jelentkezni lehet az egyesület irodájában dr Lazar Auréliu-utca 14. Gyenge István ékszerésznél Alexandri-utca 12. és Mocşary Sándor írógépesnél Bul. Regele Ferdinand 13. sz. alatt. Ugyanakkor már most felhívjuk a figyelmét a közönségnek a folyó hó 30-án rendezendő Baitai kirándulásra, amit szintén a Sasok fognak megrendezni.

Temetések. özv. Toronyai Rigó Ferencné szül. Rózsavölgyi Etelka 80 éves korában meghalt. Temetése pénteken fél 10 órakor lesz a Haller kápolnából. — Dandé Mária 28 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt. (Erdélyi „Concordia“).

Malita András Sandreiu meghalt. Temetése 21-én délután 3 órakor lesz. — Hugják István meghalt. Temetése 21-én d. u. 2 órakor lesz a venetiai római katolikus temetőbe. (Caritas).

Tűz a cséplés körül. A bihori csendőrség jelentette csütörtökön az ügyészségnek, hogy szerdán éjszaka a Szabó-féle tanyaán a cséplőgépheől kihulló paraszak felgyújtották a gép körül felhalmozott negyven szekér szalmát és husz szekér pelyvát. A meggyulladt szalmának és pelyvának több mint fele elégett s így a kár jelentékeny. A csendőrség nyomozása szerint a tüzet Kozma Károly és Nagy István gépezetek gondatlansága okozta, akik szerinte nem figyeltek a gépheől kihulló paraszakra. A cséplőgépet, amely Erri Miklós bihori birtokos tulajdonát sikerült megmenteni.

A secueni öngyilkost felismerték. Secueni. Saját tud. Jelentették, hogy egy fiatalember egyik itteni vendéglőben megegyedelt, de nem volt pénze és a ruháját hagyta zálogban, ezután a vonat elé vetette magát. Az öngyilkost senki sem ismerte a községben s már úgy látszott, hogy valhóan messziről jött, amikor véletlenül a nem messze eső Adon községből éppen a rokonai jöttek át egy temetésre Secueni-be s kíváncsiságból megnézték az ismeretlen ifjú lefejezett hulláját. Nagy meglepetésükre ismerték fel Szabó Gyula 18 éves rokonukat. A jobb sorsra érdemes fiu teljesen árva volt és csak 78 éves nagyanyja és két testvére él, akiket az említett rokonok értesítettek a szomorú esetről. A hullarészeket hatósági engedéllyel el is szállították Adonba, ahol nagy részvét mellett temették el. A fiatal gazda jó anyagi viszonyok között élt s így hozzátartozói sem tudják, hogy miért lett öngyilkos.

A csendőrség megállapította, hogy Sziágyi Gyula egy lovat vitt Valea lui Mihailra a vasárnap, de a lovárát elmulattá. Onnan ment a Secueni-be s ott már annyira nem volt pénze, hogy ruháit hagyta zálogba. Ugy látszik, hogy a fiatal fiu kijózanodva nem mert hazamenni, és vitte végzetes, megmondhatatlan tettére.

San-Sebastian külvárosába nyomultak a spanyol nemzeti csapatok

Huesca közelében szétverték a madridi kormánysereget. Malaga bombázása megkezdődött

Az északspanyolországi hadszíntéren a nemzeti fölkelők csapatai mindenütt folytatják a támadást. San Sebastian és Irun ellen egyre fokozódik a harcok.

Az angol lapok helyszíni tudósításai szerint a két városban elkezdődött utcai harcok dúlnak. San Sebastian külső városrészeitől a vörös milícia tagjai nagy sietséggel visszavonulnak. A nemzeti csapatok három oldalról szorongatják a San Sebastian főterén összegyűlt vörös miliciát. A nemzetiek csütörtökön újabb ezer főnyi megerősítést kaptak.

Sevillai jelentés szerint Huesca közelében a nemzeti csapatok nagy ütközetet vívtak a kormány hadseregének egyik alakulatával. Az ütközet azzal végződött, hogy a kormánycsapatok sok fogoly és hadifőszelést hátrahagyásával megfutamodtak.

Burgosi jelentés szerint a nemzeti fölkelők egyik repülőgépe a délspanyolországi partok mentén elsüllyesztette a madridi kormány egyik tengeralattjáróját.

A nemzeti fölkelők repülőgépei szerdán Malagát bombázták. Száznál több ház leégett.

A spanyolországi diplomáciai testület közbelép a sansebastiani túszerzésért.

Hendayból jelentik: A madridi kormánytól akkreditált diplomaták, mint ismeretes, Saint Jean de Luzba és Hendayba menekültek, ahol a szállóban az angol, francia, olasz, belga, argentin és mexikói nagykövetek tanácskozássra ültek össze. A megbeszélés eredményét nem hozták nyilvánosságra és csak annyit jelentettek ki, hogy a San Sebastianban fogvatartott túszerzésnek és a polgárháború többi foglyainak kérdésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy kezdeményezni fogják a túszerzésnek az ellenfél foglyaival való kicserélését.

Gyermek-túszerzés a vörösek kezében.

Rómából jelentik: A Stampa értesülése szerint a Tolosa mellett levő kis faluban száz spanyol kommunista rémuralmat teremtett. A falut valóságos megszállták, agyonlőtték a falu vezetőit, kifosztották a lakosságot, majd a község házában sáncolták el magukat. Túszerként tíz gyermeket vittek magukkal.

A lakosságnak megparancsolták, hogy jól ellássák őket elelemmel, különben a gyermekeket megölik.

A lakosság engedelmességet is a kommunista parancsának, de az élelem rövidesen kifogyott, amiért kéregetni mentek a szomszéd falvakba. Óriási árakat fizettek mindenért, nehogy gyermekeik a kommunisták áldozataivá essenek. Szörnyű napok után végül a fehérek csapatai felmentették a falut szorongatott helyzetéből s a kommunisták elmenekültek. A túszerként őrzött gyermekeket agyonéhezve, teljesen legyengülve hagyták hátra.

Aknák zárják el a spanyol kikötőket.

Berlinből jelentik: A Santacruz de teneriffai rádió figyelmeztette az összes hajókat, kerüljék Malaga, Almeria, Cartagena, Valencia és Barcelona kikötőket, mert bejárataikat aknákkal elzárták.

Menekültek a borzalmak szigetéről.

Rómából jelentik: Ibiza szigetéről a Schleswig nevű német hajón száz, különböző nemzetiségű menekült érkezett Nápolyba. A menekültek elmondták, hogy a szigetre, amelyet csak ötven csendőrszörny őrzött, többszáz kommunista érkezett, akik az őrséget lefegyverezték és fosztogatni kezdtek. Papokat, apácákat borzalmas kegyetlenséggel gyilkoltak meg.

Egy öreg papot szorongókkal fellesztettek a falra s csak órák múlva lőttek agyon.

A szigeten tartózkodó idegenek az erdőbe menekültek, ahonnan rádión sikerült érintkezésbe lépniük a Leopard nevű német torpedócsónakkal, amely befutott a sziget kikötőjébe.

A parancsnok a jól felfegyverzett legénységgel partra szállt és védelmébe vette az idegeneket, majd szikratávirón odarendelte a Schleswig

Németország egyik gőzhajóját a spanyol vörösek ágyúlövésekkel támadták meg és megmolták

A német sajtó a szovjetet vádolja a kalózkodás miatt és nemzetközi föllépést követel a tengeri szabadság megsértése miatt

A „Kamerun“ nevű német gőzöst, amely útvan volt Genova felé, Cadizban menekülteket akart felvenni. Cadiz előtt a német hajót 6 spanyol tengeralattjáró és a „Liberdad“ nevű spanyol vörös cirkáló megállította három ágyúlövéssel. Majd átkutatta a hajót. Végül útjára engedték, de kényszerítették, hogy változtassa meg útirányát.

(Berlin.) A német sajtó a „Kamerun“ gőzös esetével kapcsolatban írja: Megengedhetetlen, hogy vörös zsákmányolók hozzányuljanak a tengernek szabadságához, a nemzetközi joghoz.

Az incidensben résztvevő spanyol cirkáló azok közé tartozik, amelyek legénysége meggyilkolta és tengerbe vetette tisztjeit, tehát lázadó kalózhajó.

Az eset világosan mutatja a madridi kormány tehetetlenségét, másrészt a szovjet urainak be-

nevű német hajót, amely azután a szorongatott helyzetben levő idegeneket felvette fedélzetére s Nápolyba szállította.

Olaszország súlyos feltételekhez köti a semlegességi nyilatkozatot.

(Róma.) Ciano gróf fogadta Chambrun francia nagykövetet akivel hosszasan tárgyalt a francia semlegességi javaslatról. Olasz részről ezúttal ismét hangsúlyozták a jószándékot, azonban megegyezés ezúttal sem történt. A római francia körökben ez nagy pesszimizmust okozott. Hír szerint Olaszország meglehetősen súlyos feltételeket szab a teljes semlegesség megvalósításáért és még nem találták meg a megfelelő formulát.

avatkozását a spanyol eseményekbe. Német ország szigorúan ragaszkodik ahhoz az alapelvhez, hogy nem avatkozik bele más államok belügyeibe. De ilyen incidens és Moszkva beavatkozásai alkalmasak arra, hogy illuzóriussá tegye az európai államok fáradozásait és igen komoly helyzetet teremtsen.

A német kormány elhatározása egyelőre még ismeretlen. Hitler birodalmi vezért és kancellárt, aki jelenleg Berchtsgadenben tartózkodik, állandóan tájékoztatják az eseményekről.

Politikai körök véleménye szerint a legkevesebb, amihez a német kormány ragaszkodni fog, a megkövetés és jóvátétel.

A német lapok hangoztatják, hogy ez az eset is bizonyítja a madridi népfrent-kormány teljes tehetetlenségét.

A Nemzeti Parasztpárt a négyfelé szakadás veszélyében

Mihalache az egység létrehozása végett hívta össze a vezető tagokat. — A kibékülés megkezdődött Maniu és Mihalache között

Bucuresti. Saját tud. A belpolitikai életben azok a tárgyalások állanak az érdeklődés előterében, amelyek a nyári vakációzásokat befejezett nemzeti parasztpárti politikások között megindulnak. A párt ellenfelei és ezek hivatalos lapjai túlzott jelentőséget tulajdonítanak a tanácskozásonak s azt állítják, hogy azok a párt több darabra való szakadásának előjelei. Viszont nemzeti parasztpárti körökben örömmel üdvözlik a párt éharcosainak napok óta folyó megbeszéléseit, mert azoktól ama kérdések tisztázását várják, amelyek a pártban bizonyos csoportok és árnyalatok kialakulását eredményezték.

Mihalache addig össze se hívja a pártnak valamelyik fórumát, amíg ezek a tanácskozások a vezető emberek között be nem fejeződtek.

Maniu szerdán reggel Bucurestibe érkezett és a délután folyamán Madgearu lakásán találkozott Mihalachéval. Ennek a találkozásnak kibékülés jellege volt, az alvenci beszéd s az azt követő surlódások után, úgy hogy a Maniu—Mihalache ellentéték ügye egyelőre elintéztnek tekinthető.

Hátra van még a Lupu-ügy.

Lupu Nicolae dr. a párt népszónok alelnöke szerdán nem tartózkodott Bucurestiben, mert egyesek szerint nem látja még időszerűnek, hogy magyarázatot adjon párizsi magatartásának, ami miatt a nemzeti parasztpártot annyi támadás érte. A lapok híradásai szerint azonban csütörtökön a fővárosba érkezik és megtörténik a nagy kimagyarázkodás.

Élesen bírálták a nemzeti parasztpárti állapotokat a Frontul Romanesc szónokai, akik a Vajda által elrendelt országos felülvizsgáló körut során, kedden Sibiuiban tartottak választmányi ülést.

— A Nemzeti Parasztpárt valóban siralmas helyzetben van — mondotta D. R. Joanitescu. — Elvi és taktikai kérdésekben olyan ádáz harcok dúlnak a párt kebelében, aminőkre még nem volt példa Románia politikai történetében. Négy táborra oszlott ez a párt: a Maniu, a Lupu, Costachescu és a Mihalache táboraira s

nem lehet megállapítani, mi lesz ennek a zűrzavarnak a vége? Lehet, hogy új szakadékok fognak még keletkezni ebben a pártban, amelyek végleg törölni fogják a kormányképes pártok sorából.

Jellemzőek Voicu Nitescu szavai is, amelyekkel a Nemzeti Parasztpárt demokráciáját támadta, amely azonban — mondotta — szépen megalkuszik a trösztökkel és kartellekkel.

— Azért legyünk demokraták, hogy dicsérjenek bennünket az árulókat tömjenező újságok? Vagy olyan demokráciának engedjünk térhódítást, amely teljes kifejlődésében szétrombolja a családot, az egyházat és a nemzeti életet? Igen — folytatta Voicu Nitescu — szükse-günk van demokráciára, de nemzeti demokráciára, ami románok által, románok számára valószínű meg. Mi nem gyűlöljük a kisebbségeket, de elsősorban a román népet kell szeretnünk. A történelmi igazságszolgáltatás is megkívánja, hogy a román népet részesítsük előnyben, anynyi évszázados szolgasors után.

Bratianu Gheorghe Mussolininél. Új kormányképes pártalakulás Bratianu, Averescu és Vajda híveiből.

Bucuresti. Saját tud. Emlékeztetes, hogy az Olaszország elleni megtorlások kimondása után Gh. Bratianu lapjában élelhangu cikk jelent meg, amely elítélte a megtorlásokat. A cikknek nagy visszhangja volt Itáliában s Mussolini már abban az időben levelet intézett Gh. Bratianuhoz, hogy látogasson el hozzá.

Bratianu Gh. szeptember első napjaiban elutazik Olaszországba s néhány napig Rómában fog tartózkodni, hogy Mussolini meghívásának eleget tegyen.

Ehhez kapcsolódik az az értesülés, amely Bratianu fogadásának nagyobb jelentőséget ad s amely szerint a tárgyalások a Gheorghista-párt és a Vajda-féle román arcvonál között, minden hivatalos cáfolat ellenére is, tovább folynak s valószínűnek látszik, hogy az elvi tekintetben nem nagy eltérést mutató két alakulat rövidesen mégis egyesül.

„Nem való bokréta tűrött süveg mellé”

Pete Lajos népdal-költő emlékezete

(Kaposvár). Augusztus hó 24-én lesz tizenkétéve, hogy a *somogyi nótafa*, az egykori ünnepektől vármegyei aljegyző, később a lengyel-tóti járás főszolgabírája, Pete Lajos Budapesten elhunyt.

Három évtizeddel ezelőtt még az országosan ismert dalköltő nótái mellett mulattak Somogyban, akinek híres dalai, a *Betyár legény talpig vasban*, — *Szép az erdő*, — *Páros csillag az ég alján*, — *Nem való bokréta tűrött süveg mellé*, stb. már népdalokká magasztosultak.

Pete Lajos 1918-ban Rákosszentmihályra költözött s a szülőházából való távozás után eltelt tizennyolc esztendő elég volt arra, hogy elfelejtse.

Kaposvári lakóháza, az Anna-utca 5 számú szép lakóház emlékeztet arra, hogy valamikor, csillagfényes nyári estéken a kitaró ablakok mögött megszólalt a zongora, melyen mesteri kéz ujjai futottak végig s lágy akkordok kísérték a kellemes férfihangot. Az utca megtelt nótahallgatókkal, csendesesen fel- és aláesetlő ábrándozólelkű emberekkel.

Mindenki ismeri Pete Lajos nótáit, a rádió világára röptette az összegyűjtött magyar nótacsokrot, a cigányzenekarok mindenütt szeretettel muzsikálják az egykori „nótás főbíró” gyönyörű dalait.

Pete Lajos nem szabad elfelejteni. Meg kell őrizni emlékét. 1866-ban született a Kaposvárhoz közelfekvő Hetesen, Somssich Imre gróf birtokán, ahol atyja tisztartó volt.

Iskoláit is nagyrészt Kaposváron végezte s itt lépett a vármegyei szolgálatába, mint joggyakornok. Később, 1893-ban aljegyző, majd tizenkét év múlva főszolgabíró lett.

Már kora ifjúságában rendkívüli zenei tehetséget árult el. Atyja mindent elkövetett, hogy az előretörő művészi képességet minél nagyobbra fejlessze. Kiváló zenepedagógusokat rendelt fia mellé, de a somogyi föld fia nem hajlott a klasszikus zene felé. A nép között élt. Hallotta dalaikat, látta táncaikat s lelke mélyén a magyar népies muzsika rajongó szeretete bontott szárnyat.

Pesti jogászévei alatt komponálta a Festicus Taszilo hercegnének ajánlott híres jogászcsejárdását (Nem ütök a jogászt agyon), mely nevét akkor országosan ismertté tette. Erre az időre esik a „Páros csillag” megjelenése a magyar dalköltés egén. Igazi virágzása, tehetségének teljes kibontakozása már vármegyei szolgálata alatt hódította meg egyelőre szűkebb hazájának, Somogyinak uri közönségét.

A millenáris ünnepekre szerzett *Millenniumi csárdása* 1896-tól kezdve másfél évtizedig megnyitója lett a megyei báloknak.

Rajongva szerette a magyar tengerit, a Balatont. Dalolt a kékvíziú, csendes, majd a hullámos, tajtékzó, háborgó Balatonról.

Az elbeszélő sorokat zeneileg is beszéltette. Ha maga adta elő dalait, ezeket a sorokat csak deklamálta, valami utólrhetetlen, utánózhatalan, közvetlen melegséggel, de ha a szöveg a nyugodt parlandóból drámai erővel tört elő, művészi lendülettel csapott át a szilaj énekhangra s zongoraakkordjai viharosan kísérték a próza kitérését.

Legszívesebben szerelmes nótái, melyeket a magyar rádióban szeretettel ujtottak föl.

Nótáinak javarészt azonban az előadók is elhanyagolták, pedig minden nótáért kár, ami feledésbe megy. Minden elfelejtett dallal a magyar lélek egy szépséges virága hervad el, a nemzeti dalköltés egy gyöngyszeme tűnik el szemünk elől.

A végtelenül szerény dalköltő inkább csak barátainak dalolt, amíg *Ábrányi Kornél*, a lengyel-tóti kerület 1899-ben megválasztott képviselője föl nem ismerte e ritka képességekkel megáldott művészt. Hosszas rábeszélés után végre sikerült elérnie Ábrányinak, hogy hangverseny keretében lépjen az ország nyilvánosságára elő. A ritka zenei esemény a pesti Vigadóban zajlott le, zsufolt terem előkelő közönsége előtt, hatalmas sikerrel. Mikor az akkoriban még nem igen ismert, később azonban országosra emelkedett sikert aratott, híres *betyárnótáját* adta elő, a szívekből előtört a zokogás. Dörgött a tans és Ábrányi Kornél meghatót-

tan szorongatta Somogyország nagy fiának kezeit. Másnap a fővárosi lapokban hosszú, elismerő kritikák dicsőítették a *Somogyi Vadvirág* pompázó kinyílását. Az ország minden kis falujában megtudták végre, hogy kinek a szépséges nótáit könnyezték esztendőnkön és halk cigánymuzsika mellett.

A „Somogyi Vadvirág” — vagy ahogyan Rákosi Jenő nevezte kritikái cikkében: „A száz esztendőben egyszer nyíló „*aloévirág*” — született, rátermett művésze volt a magyar nótázásnak. Bár a falusi élet, a nép világa ihlette dalra, műveit mégis előkelő izlés jellemzi. Nemcsak eredeti művészlélek, de született ur is volt. A magyar nemes ur kifinomodott, hazuról hozott könnyedsége, természetes folyékonyága szöval még nótaköltésében, amely szívesen hajlik a népies felé, anélkül, hogy parlagi, nyers, érdességig alacsonyodnék. Minden dala eredeti és új. Nem ismétli önmagát és nem kér kölcsön másról, nem diszeleg idegen tollakkal. Muzsikája, naturalista zongorajátéka tökéletesen egyéni. Lelke a dalában él, nótái hűséges visszhangjai belső érzésvilágának.

Első nagy sikere után gyakran hangversenyezett Somogyban. A világháború előtt meghívást kapott Festicus Taszilo hercegtől a berzencei nagy vadászatra. Ezen a vadászaton az ország legelőbb urai és külföldi előkelőségei, sőt fejedelmek is megjelentek. A herceg erre az alkalomra tartogatta a nagy

Milliás lovak a berlini olimpián

Báró Bánffy Dénes, a híres úrlovas és lótenyésztő elbeszélése az olimpiai lovakról

A berlini olimpiáról most érkezett haza báró Bánffy Dénes, a fiatal rascrucij nagybirtokos, akit főleg a lovaslimpiász érdekelt s mint kiváló úrlovas és lótenyésztő a hozzáértő szemével nézte végig a versenyre érkezett lovak istállóit. Br. Bánffy Dénes istállóiban is a legkiválóbb fajlokat tenyésztik s mindaz, amit ő mond a világ minden tájáról összesereglett lovakról, érdeklő nemcsak a hozzáértőket, de a laikusokat is.

Báró Bánffy Dénes a következőket mondotta:

— A lovassportot tudvalegven a svédek hozták be az olimpiászra 1912-ben. Sokáig ők voltak az olimpiász győztesei. S amire még nem volt példa, a svéd uralkodóház egyik tagja, Adolf Gusztáv svéd főherceg a berlini olimpiászson most részt vett az ugratásban.

— A berlini olimpiára a világ minden tájáról hoztak lovakat.

— Kimentem a ruhlebeni ügétversenypályára. Ez a pálya egy egyesület tulajdona s az hocájította az olimpia rendezőségének rendelkezésére. A nagy, világos és szellős istállóban minden paripa külön boxban áll, szabadon jár-kálhat, állandóan tiszta és friss szalmaajra pihenhet le. Minden nemzetnek külön istállója volt. Az ápolókat, lovászokat az üres boxokban helyezték el, hogy mindig kéznél legyenek. Az egyes csapatok külön-külön hoztak magukkal állatorvost, patkoló kovácsot.

— Pompás, gyönyörűségei telivéreket láttam a legkülönbözőbb fajtaiból. Nagyon nagy értéket képviselnek ezek a versenyparipák.

— Huszonegy nemzet hozta el a kipróbált, legjobb és legszebb verseny lovait. A huszonegy nemzetnek összesen 226 lóva volt és 138 pólóponny. Hihetetlenül sokat ígértek egy-egy esélyes lóért a jóvalutájú országok. Darabjárt 25–30.000 márkát, ami több, mint egymillió le.

— Majdnem mindegyik istállóban lártam, az istállómesterek, felüzelők mindenütt szívesen fogadják az érdeklődőket és készségesen szolgálnak felvilágosításokkal. A franciáknak bámulatosan szép lovaik voltak.

— A bolgárok kaptak ajándékba egy gyönyörű paripát Gömbös Gyula magyar miniszterelnöktől, amelyet büszkén mutogattak és agyon dicsérték.

— A magyarok istállójában nagyon meg-

melepetést, hogy vendégeinek bemutassa *Somogyország nótafejedelmét*. A megjelent előkelőségek őszinte csodálattal hallgatták.

A háború után bucsuhangversenyt adott Kaposváron, amelyre itt lakó nagybátyját e szavakkal hívta meg: *Okvetlen elgyertek ám! Ez lesz a hatyudalom!*

Mintha érezte volna, hogy nem sokáig él már. Lázás betegen, mellhártyagyulladásból gyötörve énekelt és zongorázott, senki sem tudta, hogy bucsuzik az élettől:

*Szép az erdő, ősszel is szép,
Ha nincs levél rajta,
Szép a napfény, őszi napfény
De már hideg fajta.
Jó a kedvem néhanapján,
De már nem a régi,
Őszrehajló bús életem
Hervadását érzi.*

Ezután többé nem lépett dobogóra. József főherceg meghívására megegyeszer elment magyarszöv nagyur udvarába s a költői lelkületű katonának eldalolta legszebb dalait. Nemsokára súlyos betegségbe esett s 1924 augusztus 24-én dalos lelkét visszaadta annak, aki megajándékozta melegen érző szívvel, szerelmmel és nemesveretű magyar művésztel.

Forró, júliusi este. Sétálgatok a virágborult város széles utcáin. Elhallgatott az estéli harangszó. A Baross-laktanyában elfújták a takarodót. Pete Lajos házához zárandokolok az Anna-utca. Az ablakok mögül hiába várom a zongoraszót, a lágy baritonnal. Lassan, szomorúan megyek tovább. Egy távoli ház ablakából rádióhang csendül felém. Cigányzene. Idehozza a nótá hangját a langyos esti szellő:

*Nem való bokréta
Tűrött süveg mellé...*

Hát mégis él Pete Lajos emléke és élni fog mindig, amíg ki nem hull a vonó az éhező cigánymuzsikusok kezéből. A „Somogyi vadvirág” dalaiban állított emléket magának.

Noszlopy Ába Tihamér.

örültek nekem. A magyar lótenyésztés legszebb és legjobb példányait láttam. Az olaszok istállóiban láttam a híres Nereidét és Crispit, melyek résztvettek Magyarországon az utolsó nemzetközi mérkőzésen.

— A román istállóban az állami lótenyésztésből kikerült ritkaság példányokat, köztük láttam magyar származásút is.

— A dánok kevés lovat hoztak magukkal. A hollandok elhozták a híres öreg Marciót, amely az utolsó két olimpiászson a katonaló bajnoki versenyen (military) aranyérmét nyert. Mind a két esetben Pahud de Moranges főhadnagy lovasolta. Azonban most egy fiatalabb lóval indult. Láttam a portugálok híres lovait, amelyek Amsterdamban olyan nagy sikerrel szerepeltek.

— A svédek nagy erős lovakat hoztak. A japánok büszkén mutogatták a híres ugróchampion Uranost.

— A német istállóban alig volt néhány ló. Autón elszállították gyakorolni valami ismeretlen helyre. Senki sem tudott vagy nem akart felvilágosítást adni, hogy hova. Nem akarták az érdeklődőknek verseny előtt mutogatni.

— Az osztrákok is szép lovakat hoztak. Az amerikaiak istállóiban felfedeztem a múltévben Amerikában látott versenyparipákból néhányat. Néger huszárok mutogatták és kifogástalan angol nyelven dicsérik és mutogatták a Los-Angelesben gyönyörűen szerepelt és nagy sikereket aratott lovakat. A törökök is szép telivérekkel jöttek, köztük arabs és magyar származásuakkal is.

— Hatalmas gyakorló tér volt. Az ügét pálya közepé a gyakorlóterület céljaira volt gazdagon és mintaszerűen felszerelve. Ezen csomó akadály állt az ugratók rendelkezésére. Az időmérőknél hat lovaslő négyzetet tűztek ki.

— Érdekes újszerű akadályokat lehetett látni. Roppant érdekesnek és komikusnak tünnek fel a kis japánok a hatalmas lovakon. Sokáig gyönyörködtem a szép gyakorlatokban, a nagyszerű ugratásokban, amíg este leini kezdett és holtfáradtan tértem a vendéglőbe vacsorázni.

LAPARUSITASRA emberek magas százalékával telvétnek. Jelentkezés a kladóhivatalbaa

HIREK

Központi amerikai és dél-amerikai
és előfizetői felhívás

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

KLÓPZETÉS ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 100 fillérre, az
negyedévre 210, egy hónapra 70 fillér.
Magyarországon: Egész évre 30 P. fillérre, az
negyedévre 15 P. fillérre, az
Egész évre 30 fillérre, az negyedévre 15 fillérre.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felolvaszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cíj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cíj, P. Uairii 13.

Kéziratokat nem ösztönözünk meg és nem adjuk vissza.
Csak a választásdíjra magánlevelekkel válaszolunk.

Időjárás

Az időjárásjelző intézet jelentése szerint várható időjárás: Élénkebb nyugati szél, több helyen, kivált északon záporos és zivatar. A hőmérséklet csökken.

Visszahívják a szabadságot rendőrtiszteket. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium rendeletet adott ki, amely az államrendőrség tisztviselőinek a nyári szabadságát felbontja. Az intézkedés szerint augusztus 25-ikétől kezdve a rendőrtisztviselők számára nincs szabadság.

NAGY SZTRAJK PÁRIZSBAN. Párizsból jelentik: A nanterrei dokk munkások sztrájkba léptek. Hozzájuk csatlakoztak a szajnai uszlyhajómunkások is, akik uszlyokkal elzárták a folyót, úgyhogy a hajózás a Szajnában lehetetlenné vált.

Vasmise a Svábhegyen. Budapest. Saját tud. Gubicza István ny. esperes, az oradeai l. szert. egyházmegye nesztorja folyó hó 18-án tartotta vasmisét Budapesten a Svábhegyen. István szerzetes leányai" intézetének kápolnájában. A vasmise ny. esperes 1846. aug. 20-án született Ujkigyóson (Békés megye). Közéleti-kölésjait Oradeán, a premontrei főgimnáziumban s a teológiát ugyanott; a teológiai fűskolán végezte. Iskolatársa volt többek között Radnay Parkasnak, a nemrég elhalt c. érseknek. 1871-ben szentelték pappá. Kevés ideig segédlelkészkedett és azután plébános lett előbb Garcein, majd Caranebesen, legutóljára pedig dr. Karácsonyi János helyén Episcopia-Bihoron. 20 évvel ezelőtt nyugdíjba vonult s Budapestre költözött, ott élte át a forradalmat — amely reá nézve majdnem végzetes lett, azután a Svábhegyen az „Isteni szeretet leányai" Intézetének lett papja s itt érte meg 5 évvel ezelőtt gyémánt, most pedig vasmisét. Fiaitálabb éveiben a lelképásztorkodás mellett intenzív gazdálkodást folytatott, különösen a gyümölcsök nevelésére s főleg a batul alma tenyésztésére körül. Irodalmi téren is számbajövő tevékenységet fejtett ki. Ő volt az első, aki a nagy francia író Chateaubriand „Kereszténység szelleme" c. munkáját franciából átültette magyarra. Ugyancsak ő fordította le franciából Flavieng gróf „Imák és elmélkedések" c. francia imakönyvet két vaskos kötetben s azokat széles körben többszöri kiadásban terjesztette. A 10 gyermekes vallásos szülő első gyermeke volt a pátriarcha kort ért vasmise pap. Testvérei nagyjából már elhaltak, kivüle csupán két fivére van még életben, akik közül az egyik Oradeán ny. táblabíró Gubicza Ádám, a másik testvére az ő közelében Budapesten lakik.

A néger olimpnikon ünneplésének év halottja s öt sebesültje lett. Newyorkból jelentik: Newyork híres néger nevedében. a Harlemben lakó négernek az olimpiai győzelmet arató Louis néger boxolótt ünneplétek, hogy legyőzte Sharkeyt. A négerneved valószínűsége karnevállá vált. A négernek az utcán táncoltak, énekelték, ittak s aztán összeverekedtek. Louis ünneplésének egy halott s öt súlyos sebesült áldozata van.

Sorozatos kigyó-felfalások. Londonból jelentik: Furcsa „bűncselekménysorozat" történt a londoni állatkertben. Egy nagy délamerikai kigyót mozdulatlanul fekvő találtak az állatkertben. A kigyóház mellett. A teste rendes méretének kétszeresére dagadt. A következők derültek ki: Néhány nappal ezelőtt egy komudi kigyó érkezett az állatkertbe. A kigyóháznak abba a részébe tették, amelyben egy maláj fára mázó kigyó lakott. Másnap reggelre a komudi kigyó lenyelte a maláj kigyót. A komudi kigyót erre a délamerikai kigyóval zárták együtt. A délamerikai kigyó lenyelte a komudit, amelynek még gyomrában volt a maláj kigyó. Az állatkert vezetője a fejét csóválja az eset felett, mert kigyónak nagyon ritkán vannak kannibál hajlamaik. Rendes körülmények között békákát esznek.

Ellenőrzik a mozikat. Timisoara. Saját tud. Stefanescu Petre közigazgatási vezérfelügyelő ideérkezett, hogy a működésben levő mozikat ellenőrizze, hogy pontosan betartják-e az előírásokat. A vezérfelügyelő tegnap egy bizottság élén meglátogatta a mozikat. Az ellenőrzés eredménye még nem ismeretes.

Meghalt Rigó Ferenc volt orsz. képviselő özvegye. Bihar vármegye régi nemesi családjának egyik köztisztviselőben álló matrónája hunyt el szerdán délután 4 órakor: özv. Toronyi Rigó Ferencné szül. Rózsavölgyi Erzsébet. A 80 esztendősi uriaszony Oradeán régi házában élte utolsó napjait. Férje, Rigó Ferenc hosszú időn keresztül Bihar megye képviselője volt. 48-as Kossuth-párti programmal, és jelentős szerepet vitt a magyar képviselőházban és a vármegye életében. Országosan ismert ember volt. Az elhunyt matrónát pénteken délelőtt fél 10 órakor temetik a Halter-kápolnában a családi sírkertben. Az egésztestű szentmise áldozatot szombaton reggel 7 órakor mutatják be az olasági plébánia-templomban. Az elhunytat gyászolják gyermekei: toronyi Rigó Ferenc (Amerikában él), László ny. postafőtanácsos (Budapesten), Balázs vezérkari őrnagy és felesége Csizi Molnár Aranka (Magyarország), továbbá az elhunyt Loránt fiának felesége, özv. Rigó Lórántné szül. Mátyffy Margit, unokái: Rigó Csaba, a kiváló hegedűművész, Falka Csilla és Rigó Zsolt, valamint nagyszámú rokonság.

Templomrablások Treiscaune megyében. Targu-Săuceu. Saját tud. Az elmúlt héten Treiscaune megye területén két községben garázdálkodtak a templomrablók. Az egyik betöréses lopást Petriceni, a másikat Gelinta községben követték el. Petriceni egy templom perhelyt vittek el és megdézsmálták az oltárterítőket. Gelintán feltörték és kifosztották két templomperselyt és sok oltárterítőt, törülközőket s más fehéreneműt vittek el. Ez utóbbi eset különösen rejtélyes, mert a bezárt templomban valósággal lehetetlen a bejutás. A zárrakon nem is próbálkoztak, tehát minden valószínűség szerint a több mint háromméter magas ablakon át másztak be, azonban olyan elővízvázatásan, hogy még csak nyomot se hagytak a falon. Bent a templomban nagyon nyugodtan dolgozott a betörő Letörte az Oltáriszentség tartó arany lunuláját. Átkutatta a sekrestye összes fiókjait s a gyönyörű oltárterítőkről lehasogatva a csipkét, csak a vászonzsereket vitte el. A kár 6-7000 leit meghaladja. Minden jel arra vall, hogy ezt a két rablást ugyanazok követték el, akik ez év tavaszán Sănzieni és Catalina községben is, teljesen hasonló körülmények között kirabolták a római katolikus templomot s akiket mindezeig a csendőrség nem tudott kézrekeríteni.

1471 font — Newton pénzverdejelentése miatt. Londonból jelentik: Gabriel Wells, a híres magyar származású amerikai műkereskedő Newton pénzverdejelentéseinek közzétételét, amelyeket nemrég vitte meg 1471 fontért, ugyanezért az árért az angol királyi pénzverde hivatalának engedte át. A vételárát Lord Wakefield adományozta a pénzverednek.

Agyonütötték a falusi bírót, mert azt állította, hogy soha sem fog megbukni a liberális kormány. Satu-Mare. Saját tud. Dragonesti községben véres politikai párbaj zajlott le Bandula Nicoara időközi bizottsági elnök és a három Andrei fivér között. Az Andrei család nemzeti-parasztpárti és ellene voltak a kinevezett falusi vezetőknél. Az ellentétek akkor robbantak ki, amikor Bandula Nicoara kijelentette, hogy a liberális kormány soha sem fog megbukni s így ő élete végéig a község élén marad. Ebből szökváltás, majd verekedés lett s az Andrei fiverek karókkal összetörték a falusi bírót, akit haldokolva szállítottak kórházba. Az Andrei fivéreket a csendőrség letartóztatta.

Bangha Béla:

Dél keresztje alatt

P. Bangha Béla S. J. délamerikai utleirása.
— 90 képpel illusztrálva színdús tartalom
250 lap.

A díszes, színes fedőlappal ellátott könyv ára
kemény **125 lei.**
fűtésben

Kapható könyvosztályunkban.

A legtöbb telefon a Vatikánvárosban van. Vatikánváros az az állam, amelyben a lakosság számához irányítva a legtöbb telefon van. Hét-száz lakójára 600 telefon esik. Az arány tehát 85 százalék. Az Egyesült Államokban 13,4, Angliában 5,1, Franciaországban 3,3 és Olaszországban 2 telefon jut 100 lakosra.

Halálozások. Tg.-Săuceu 61 éves korában meghalt Szentkatolnai Győrbíró Gábor nyug. városi p. u. ellenőr, a római katolikus egyházközség volt pénztárosa. — Sft.-Gheorghen 52 éves korában meghalt dr. Keresztes István ügyvéd, a „Székely Nép" c. hetilap volt szerkesztője.

*** Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** A miniszteri jóváhagyással működő Szent József fiúnevelő intézet felvesz még az elemi, Gojdu-lieum román és magyar tanítótárá és kereskedelmi iskolába járó rendez bentlakók növendékeket. A gondos felügyelet és lelkiismeretes naponkénti többszöri csoportos és egyéni tanítás biztosítja a lelki fejlődést és szép tanulmányi eredményt, a tágas udvaron felállított modern tornaszerek, állandó orvosi ellenőrzés, jó és bőséges táplálkozás pedig a testi fejlődést. Érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást a Szent József fiúnevelő intézet igazgatója Oradea, Str. Brătianu No. 7.

A tökéletes diéta és a nők táplálkozása egy orvoskongresszuson. Londonból jelentik: Az angol orvosszövetség oxfordi kongresszusán a nők táplálkozásáról vitatkoztak. R. M. B. Meckenna dr. kijelentette, hogy a nők sokkal rendezetlenebbül és egészségtelenebbül táplálkoznak, mint a férfiak. Naponta csak egyszer esznek kiadósan, este. Ilyenkor ugyanazt eszik, mint a férfiak. Napközben azonban csak úres teán, egy fél grape fruiton vagy narancsleven s kétszersültön élnek. Orvosi praxisában igen sok betegséggel találkozott, amelyet az ilyen táplálkozási mód idézett elő. Neill Leitch dr. viszont védelmébe vette a nők táplálkozását. A nők voltak azok — mondta — akik vizsgálni kezdték az egyes étel-tek tápértékét, amikor divatba jött a fogvasi örület. A nők most már valóságos étkezési művészeknek tekinthetők. Táplálkozási általában helyes, mert kevés fehérjét és sok gyümölcsöt és fűzeléket esznek. Sir Robert McCarison tábornok-orvos, a tökéletes diétáról beszélt. Véleménye szerint a tökéletes diéta a következő: Sok kalászos növényből készült étel vagy jó korpás kenyér. Tej és tejtermékek. Tojás. Mindenféle zöldfűszék. Gyümölcs. Hús. Víz.

Rabló, kóbor cigánykaravánt fogtal el. De-va. Saját tud. Szerdán délelőtt a csendőrség 13 kóbor cigányt kísért be a rendőrkveszturára. A cigányok Valcea megyéből valók és kóborlásuk közben nem egy rablást és tolválást követték el. Utóbb Hateg közelében ütötték fel anyajukat s nagyon sok helyen háztartási eszközöket s kisebb holmikat loptak. Legutóbb pedig Glau-ber Béla mérnökhöz törtek be, akitől 3000 lei készpénzt s más értékű tárgyakat vittek el. A mérnök hajnal felé felébredt s a zajra kimenve, a cigányok üldözéséhez látott. Amikor a cigányok látták, hogy észrevették, az egyik fejével a mérnöknek a feje felé suhintott. A mérnök a szürkületben is észrevette a gyilkos szándékot, félreugrott, de így is a fülét érte a fejse s majdnem leszlette. A mérnök feljelentésére a csendőrség a kóbor cigányokat elfogta. A rendőrség csak Voinic Gheorghet, Marin Dumitru és Mihail Tibort tartóztatta le, akik a mérnök megtámadásában résztvettek. A többi tizenötöt szabadon bocsátta, de az összesen ellen megindították az eljárást.

Miért nem kapnak egyenruhát a német bírák? Mint a Deutsche Justiz írja, a német igazságügyi hatóságok azzal a tervvel foglalkoztak, hogy a talár helyett egyenruhával látják el a bírákat. Ettől a tervtől csupán technikai nehézségek miatt álltak el. Bekövetkeztetik ugyanis az a helyzet, hogy valamely bíró hirtelen betegszik s a gyorsan előhívott helyettes sok időt veszítene el az egyenruhába öltözéssel.

A bridskirály. Newyorkból jelentik: Ely Culberston, a koronázatlan bridskirály, több mint 500.000 dollárt keres évenként. 15 millió játékos játsza a bridset az ő rendszerre szerint. Ezt a rendszert 400 bridstanár tanítja. Culberston naponta egy cikket ír a Newyork Timesbe s egy-egy cikkért 100 dollár tiszteletdíjat kap. A könyvei óriási példányszámban fognak. A bridskirály egy amerikai mérnöknek s egy orosz kozáktábornok leányának a fia. Tizenöt évvel ezelőtt még nagy szegénységben élt. Váletlenül fedezték fel képességeit. Most a brids hatalmas királya s alattvalóinak száma naponta nő.

Filmbonyodalmak Washington angol kiejtésé miatt. Hollywoodban filmet akartak készíteni Washington életéről. De hirtelen különös nehézség merült fel: felfedezték, hogy George Washington a legtisztább angol kiejtéssel beszélt. Mitévő legyenek? Ha Washingtont kontinentális angol kiejtéssel beszéltetik, megbántják az amerikaiak hazafiai érzelmeit. Ha pedig olyan kiejtéssel beszélné Washington a filmben, mint egy Kansas City-beli amerikai, a történelmi igazságot sértnék meg... Nagyon valószínű, hogy egyelőre elhalasztják a film készítését.

MEGJELENT

Alexandra Rachmanova

legújabb megkapóan
bajos könyve:

IRGALOM

Fordította:

Benedek Marcellné

Dante kiadás.

Ára 100 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

Különös villámcsapás. Tg.-Săuceș. Saját tud. Timișoara község felett erős zivatar vonult el és a sűrűn lecsapó villámok közül egy, Kiss Ferenc gazda csűrébe csapott. A csűr zsufolva volt cséplés előtti gabonával, de még se gyulladt meg. A villám a farészeken cikkázott át az istállóig, ahol agyonsújtott egy tehenet. Az istálló ajtóban álló Kiss Ferencnek csodálatosan semmi baja sem történt.

Százméteres szakadékba zuhant a gépkocsi. Salzburgból jelentik: A grossglockneri hegyúton kedden újabb gépkocsi-szerencsétlenség történt. Blaienberg hollandiai állampolgár gépkocsijával, amelyben egyedül ült, Ferleiten felől haladva a meredek úton elvesztette uralmát a kocsit fölött, még sikerült kiugrania, a kocsit azonban áttörte a korlátot és lezuhant a százméteres mélységbe. Blaienberg sulyos sérüléseket szenvedett.

Felmentő ítélet után 3 hónapi börtön államellenes kijelentés miatt. Timișoara. Saját tud. Lugojon tavaly március 2-án nagy ünnepség kíséretében szoborleplezési ünnepség volt a prefektúra épülete előtt. Az ünnepségnek számos nézője közül, a vádirat szerint, Somogyi Zsigmond 30 éves munkás hangosan tett több föltanu hallatára államellenes kijelentést. A nagyhangú fiatalember ellen eljárás indult meg, de a lugoji törvényszék bűncselekmény hiányában felmentő ítéletet hozott. Az ügyesség fellebbezésére a timișoarai tábla most a tanuvalomások alapján bebizonyítottak látta a vádat és ezért az elsőfoku felmentő ítéletet meg semmisítette és a vádlottat 3 hónapi fogházra ítélte. A vádlott semmieségi panaszt jelentett be.

Új harc készül Palesztinában, egy zsidó ápolónő meggyilkolása miatt. Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában egyre feszültebb a helyzet. A jaffai angol hatóságok megtiltották, hogy a lakók este nyolctól reggel ötig elhagyják lakásaikat. Az intézkedés azért történt, mivel híre járt, hogy az egyik kórház ápolónőjének meggyilkolásáért heves harc készül Tel-Aviva és Jaffa lakói között. Jaffába katonai erősítéseket küldtek és az egész városi katonaság veszi körül.

Egy négyéves kislány kiesett a robogó gyorsvonatból és csodálatosképpen semmi baja sem történt. Satu-Mare. Saját tud. A bucurești kislány szállott fel. A legnagyobb kislány tízperket évesnek mondotta magát, a legkisebbik négy éves volt s azt mondták az utasoknak, hogy Oradeáról nagyanyjukat mentek Teiusra meglátogatni. Apjuk Oradeán a vasutnál szolgált s a gyermekek is vasuti szabadjeggyel utaztak. Tilegad előtt a két kisebbik leány kiment a folyosóra, ahol a négy éves leányka a vonat himbálózásától elvesztette az egyensúlyát és a kocsijának ajtajának esett. A cseh szerelvényeken az ajtó kifelé nyílik. A gyermek a kilincsbe kapaszkodott, amely engedett s a kislány meesze kirepült a teljes sebességgel robogó vonatból. A szerencsétlenséget többen is látták. Előadásuk szerint a gyermek a töltés mellett a sorompók szabályozására szolgáló dróthuzalra esett. A kifeszített drótok a magasba dobták, néhányszor megfordult a levegőben, de mire földet ért, azonnal talpra is szökött. Az utasok között óriási pánik keletkezett. Különösen a nagyobbik kislány sirt szívet szaggatóan kiestésvére után, de a vonatot nem tudták leállítani, mivel a cseh kocsiiban nem volt vészfék. Tileagdon megtudták az utasok, hogy a pályőrök telefonjelentése szerint a gyermeknek — akinek nevét Satu-Maren nem tudják — nem történt semmi baja, a drótok megmentették a halálos eséstől.

Ciucmegyei hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Szabó Bertalan ciceui székelly gazda családjában mogyorótöréssel foglalkozott a körülült asztalnál. Szabó kinyitott biciklijával akart szétörni egy mogyorót és miután többszöri kísérletezés után sem sikerült: bicikliját dühösen az asztallapjába vágta. Eközben odahajolt Vilmos nevű tízéves fiacskája és őt találta a szúrás, pontosan a szívet járta át a zsebkész. Még a helyszínen kiszenvedett. A tragikus kimenetelű ügyben megindult a vizsgálat. — Mádăraș közegében továbbfolytak az óvodai bírságolások — augusztusban. Oprea Leonte állami iskolai igazgató 1500—2500 lelig bírságolta meg az óvodamulasztó gyermekek szülőit. A bírságösszegekért Gál Máttyás végrehajtó, akit állandóan kísér Oprea igazgató és Veress Dénes községi kezelő, már foglalt is és elvitte a lefoglalt tárgyakat. Sok panasz hangzik el Gál végrehajtó nyers, erőszakos fellépése miatt. Legutóbb Bójthe Jánosné úgy össze-vissza lökdöste, hogy a melle és felső teste csupa kékfolt. A bírságolást szabálytalannak tartják és a járásbírság előtt keresettel támadják meg, a bírság összege bírót letébehelyezése mellett. Dr Pál Gábor orsz. képviselő ebben az ügyben megadta a szükséges felvilágosításokat. — Robu Roman tushad-bái dohánytözsdéjében két csomag „Tomis” cigarettát kért magyar nyelven egy clujli, semert előkelő magyar uriember. Az ottartózkodó egyik román egyetem hallgató erre rátámadt az uriemberre, hogy mer magyarul beszélni, amit kifogástalan román nyelven vissza-utasított a vevő és kijelentette, hogy o'yan nyelven beszél egy üzletben, ahogyan akar. Az egyetemhallgató erre képből kikelve, bántalmazni akarta az uriembert, a dohánytözse vezetője azonban ezt meggátolta. Hát ez a körülmény semmiképpen sem szolgálja a sokat emlegetett idegenforgalmi propagandát. — A mercurea-cicui katolikus főzimmázumhoz vallastárnának nevezték ki Balázs Rezső ciucopolitai származású hittanantárt. Adám János tanárt Tg.-Săuceșre helyezték át, míg onnan Cselényi Béla tanárt helyezték át ide. Dr Boga Lajos helyébe Pálffy Ferenc tanárt nevezték ki Clujról.

* Kezdődő útférelmeszedésnél reggel éh gyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást megsékli. Az orvosok ajánlják.

Kocavadások meglöttek egy asszonyt s gyermekét. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Bărbat Octavian és Jakab Sándor fűrre vadásztak a jigidini réten, ahol Péter Domokosné ötéves Sándor nevű gyermekével foglalatokodott. Jakab Sándor mozgást vett észre az egyik kalászon, lött, mire hatalmas jajgatás és sírás volt a válasz. Kiderült, hogy az asszonyt és gyermekét sörézte meg Jakab fűrj helyett. Az asszony a mellén, combján, a gyermek a homlokán és hasán sebesült meg sulyosan. Dr Hirsch kórházi főorvos megállapította, hogy a gyermek beleit hét helyen szakította szét a sörét. Az asszony sebesülése nem veszélyes, a gyermek életéről azonban lemondtak az orvosok. A fűrjet, a kedves „pitypalatyot” könnyű vadászni, a tyukfélékhez tartozó eléggé szelid madár, amely áprilistól októberig marad nálunk, azután Afrikába költözik. Nem kárteknység, mert magvakat s bogarakat eszik s rengeteg gaztól szabadítja meg a vetést. Csak kocavadások vadásszák józú húsáért. Csak a legnagyobb vigyázatlanság mellett téveszthető össze a kicsi madár emberekkel. A két vadász ellen az eljárás megindult.

Tatárjárás korabeli temető és templom maradványokat fedeztek fel Săuceșben. Săuceș. Saját tud. Az itteni hegyközég északi részén, Cherechin község közelében az országútleletti domboldalon földforgatás közben egy nagyon régi temetőre és épületmaradványokra bukkantak. A nagy számmal felszínre került emberi csontok az egész domboldalt beborítják. A rom maradványok a domb lejtőjén találhatók. Itt még a Zólyomy-családnak a XV-ik században a közegében eszközölt templomépítését megelőzőleg, szintén templom volt, amelyet a tatárdulás aemmisíthetett meg s így Săuceș a közelvidék első keresztény templomából számazhatnak a feltalált rommaradványok. Régi szokás szerint a templom körül temető lehetett s innen kerültek elő az emberi csontok, amelyek között teljesen ép koponyákat is sikerült megörizni. A kérdéses terület birtokosa Kenderessy Emma itteni urilány, aki azt a felvilágosítást adta, hogy már atyja életében találta itt emberi csontokat és rommaradványokat, de azoknak különösebb fontosságát nem tulajdonítottak.

SPORTHIREK

Vereséget szenvedett a román kézilabda válogatott. Drezdából jelentik: A román kézilabda válogatott kedden Drezdában játszott. Ellenfele a Guts Muts együttes volt, amelytől 11:8 (4:4) arányu vereséget szenvedett.

Jól szerepelnek az amerikai atléták. Helsinkiből jelentik: Az amerikai atléták részvételével nemzetközi versenyt rendeztek. 100 és 200 m-en Metcalfe győzött 10.5 illetve 21.3 mp-el, 400 m-en Williams 47 mp-el. Graber 435 cm-el nyerte a rudugrást, ugyanannyival, amennyivel Meadows az olimpián győzött.

Sietas legyőzte az olimpiai bajnok Hamurot. Bremából jelentik: A német Fischer 100 m. gyorsan 59 mp-es idővel legyőzte a japán Araki és Taguchi, akik az olimpia 3. illetve 4. helyezettjei voltak (Fischer ötödik volt). A verseny meglepetése a német Sietas győzelme volt 200 m. melluszásban 2 p. 46 mp-el az olimpiai bajnok Hamuro felett. (Sietas az olimpián második volt.)

Hat hónapra eltiltották Bindeát a játéktól. Bucureștiből jelentik: A Nemzeti Bajnokság bizottsága Bindeát, a Ripensia válogatott jobb-szélsőjét hat hónapra eltiltotta a játéktól a timișoarai Ripensia—Unirea Tricolor mérkőzésen lefolyt botránny miatt. Mint ismeretes Bindea tetteleg inzultálta a bírót.

Joe Louis kiütéssel győzött Sharkey felett. Newyorkból jelentik: Joe Louis kiheverte Schmelingtől elszenvedett vereségét. Testi és lelki sebei begyógyultak s a néger ökölvívó tegnap már újból szorította a lött. Sharkey volt az ellenfele s a harmadik menethen kiütéssel győzött ellene. Louis ezzel a győzelmével jogot szerzett arra, hogy a Braddock—Schmeling mérkőzés győztese ellen kiütéssel. A szeptemberre kitűzött Braddock—Schmeling mérkőzés egyelőre elmarad. Braddock ugyanis műtétnek kell aláesse magát s emiatt csak a jövő évben állhat ki Schmeling ellen. Ha a műtét nem történik meg, Braddocknak vissza kell vonulnia az ökölvívástól. A newyorki ökölvívó szövetség határoz afelől, hogy elfogadja-e Braddock elhalasztási kérelmét. Ha nem fogadják el, úgy Schmelinget világbajnokká nyilvánítják.

A kézilabdaverseny győztes csapatának bajnökká avatása. Balra az osztrákok (ezüstérem), középen a németek (aranyérem) és jobbra a svájciak (bronzérem).

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

A RAB MADÁR

Ne zárjátok kalitkába
Az éneklő madarat!
Akármilyen jól tartjátok,
Szenved a kis árva rab.

Az ő drága birodalma:
A rét, mező, a vadon!
Napsütötte pusztá, róna,
Hol csaponghat szabadon.

Az övé: a lomb, a harmat,
A forrás, a vadvirág,
A ragyogó égi csillag,
A mosolygó délibábi!

Másképp szól ott a nótája,
Sokkal csengőbb, lelkesebb.
Míg bent a szűk kalitkában
Egyre csak sír, kesereg.

Síratja a szabadságot,
Az élet száz örömet,
És csankodja lankát szárnyal
Egész nap a börtönét.

NÓGRÁDI PAP DEZSŐ.

A halászinás

Van nekem ebben a házban, ahol lakunk, egy nagyon kedves kis cimborám. Sanyinak hívják, de én csak Csipetkének hívom, mert akkora az egész gyerek, mint egy csipetke. Hanem azért akkora méreg lakik benne, mint egy oroszlánban.

Ezt a nyáron tudtam meg, mikor érni kezdett a kertünkben a földi eper. Sanyika éppen a cicánkat tanította miákolni az ajtónkban, ahogy indultam kifelé.

— Gyere eprezni, Csipetke, — szólta oda neki.

Csipetkét nem kellett kétszer hívni. Megfogta a kezemet és ballagtunk lefelé.

— Az ám, csakhogy baj van, — mondom a kertajtóban. — Elfelejtettünk létrát hozni.

— Minek az a létra, bácsim? — nézett nagyot Csipetke.

— Azért, mert te olyan kicsi vagy, hogy a földi epret is csak létráról éred el, — incselkedtem vele.

Nosza neki esik ám erre Csipetke a karomnak és úgy rángatja, mintha én szivattyús kút volnék.

— Mit akarsz, Csipetke? — kérdeztem csudálkozva.

— Szét akarlak szagatni, amiért kicsúfoltál, — lihegte az én kis pajtásom nekivörösödve.

— Csakhogy én meg a zsebembe teszek ám, — mondtam komoly képpel, — még pedig nem is a nagy zsebembe, hanem a kis zsebembe.

Erre aztán Csipetke eleresztette a karomat és azt mondta, hogy akkor inkább nem haragszik. Azóta meg is vagyok szép békességben. Ha bemegyek hozzájuk, mindig Csipetke nyitja ki az ajtót és akkorát rikolt örömben, hogy valahány macska van a háznál, az mind a háztetőre szalad ijedtében.

Annál jobban meglepődtem a minap, hogy az én kis barátom olyan képpel fogad engem, mint akinek a tyúk megette a kenyérét.

— Mi baj, pajtikám? — kérdelem tőle. — Itthon van-e József apa?

— Nem jó zsef az, — azt mondja mérgesen, — csak zsef.

— Hát már miért ne volna jó? — nevettem el magamat.

— Azért, mert nem akarja megengedni, hogy beálljak halásznak, — dobogott ki nagy haraggal Csipetke a folyosóra.

Odabent aztán József apa elmesélte, hogy Csipetke le akart szökni a Tiszára a halászokhoz. Azt mondta, vissza se jön addig, míg legalább három cethal nem fog. Egyet apának, egyet anyának, egyet meg nekem. Már vitte is a pillefogó hálót, mikor az Etel dada utólérte a kapuban.

— No majd segíték én Csipetkén, — gondoltam magamban, mert nagyon megesejt rajta a szívem.

Másnap aztán vettem a boltban egy arany

halat, beletettem egy takaros üvegmedencébe és átvittem Csipetkéhez.

— Itt a hal, pajtikám, lehetsz már halász, — mondtam neki s elszántan vártam a nagy örömríkoltást. Csipetke azonban egyet se rikantott, hanem elpittyesztette a száját.

— Nagyon kicsi cethal ez, ezért nem érdemes halásznak lenni.

— Hát hiszen nem is vagy még te halász, csak halászinás, — vigasztaltam Csipetkét. — Mire te halászinásból halászmester leszel, akkorra a kis cethalból is nagy cethal leszel.

Ezt nyilván Csipetke is belátta, mert most már akkorát rikantott, hogy még az arany halacska is összeresztett bele. Meg is sajnálta a kis halászinás úgy, hogy egyszerre belehajította a kezében levő mákosrétest a medencébe.

— Megállj, hozok neked lekváros derelyét is, — szaladt volna ki a konyhára, ha meg nem kapom a karját.

— Hohó, hékám, nem él az ilyenfélékkel, — halásztam ki a rétest a medencéből. — Kenyérmozszácska kell ennek, az is csak minden három napban, akkor is csak amennyit a két újjal föl bírsz csipni. Mikor egy kis ostyácskát morzsolsz a vizébe, akkor ünnepnapja lesz. A nyáron meg majd fogunk neki szunyogot, az az ő pecsenyéje.

— Attól ugyan meg nem növekszik, — kéteskedett Csipetke. — Én se nőnék meg, ha szunyogot kellene ebédelnem.

— Majd megnövekszik a friss víztől, — magyaráztam én. — Olyan az neki, mint nekünk a friss levegő.

Nagy örömben hagytam ott Csipetkét, de másnap már megint szomorúan lesett az ajtajukon.

— Bácsim, — szólított meg keseregve, — még most se nőtt meg a kis cethal.

— Jaj, fiacskám, — feleltem egy kicsit bosszúsan, — fázik ám az ilyen hideg időben a cethal is, nincs kedve növekedni.

Harmadnap reggel éppen a kályhánál süt-kéreztem, mikor Csipetke nagy lihegve beesett az ajtón.

— Gyere hamar, bácsim, nézd meg, hogy nevet a kis cethal, — kacagta boldogan.

— Mit csinál? — kérdeztem ijedten.

— Nevet, bácsim, de még táncol is örömben.

— Minek örül olyan nagyon? — kérdeztem kifelé szaladva.

— Hát annak, hogy meleg friss vizet öntöttem szegénykére, mert nagyon fázott a hideg vízben. Tudom, ebben nem fázik, mert olyan jó meleg volt, hogy szinte sütött.

Nem ám, a kis cethal csakugyan nem fázott, de nem is táncolt már, mire beértünk. Összeforrázza, élettelenül úszott a forró víz tején.

Ha a kis cethal tovább élt volna, a Csipetke halászinassága is tovább tartott volna. Így attól félek, sohse lesz belőle halászmester.

MÓRA FERENC.

Eminéni üzeni:

Hatvani Dódika, Nekem is nagy örömet jelent az, hogy olyan szeretettel olvastátok a könyvemet. Ha lesz majd egy kis kutyátok, bizonyára „Ropsz”-nak fogjátok elnevezni! Ugye? Ne maradj le a pályázatokról Dódikám, — mert sok szép meséskönyvet nyernek az ügyes pályázók és azonkívül csokoládét is. Ha Manóknak írsz, — írj olyankor nekem is egy kicsit részletesebben magatokról. Ferenczy Nellike, Sajátkezűleg írt mondókádat megértettem Nellikém, — de azért mégis örültem, hogy anyuskáid lefordította magyarra. Az üzeneteidet átadtam, de Anikó — aki éppen most volt itt nálunk — azt mondta, ő még olyan kicsi, hogy jobban örül az édes tejeckének, mint a piros gyöngynek! — De azért mégis jó kislány Anikó, hozhatjátok neki a piros gyöngyöt a kacsójára. Írjátok nekem is ilyen kedves kis leveleket Nellikém! Anyuskáddal együtt várlak, hogy elmeséljétek majd a hargitai élményeket. Oszkás Mancika, Ügyes rajzaidat megkaptam Mancikám, de ne maradj le a másik két pályázatról sem! Martos Ferenc, Te vagy az első Ferikém, aki mind a három pályázatra beküldted a dolgozataidat, rajzaidat. Az a bicikliverseny, ahol harmadik díjat nyertél, nagyon érdekes lehetett, hogy olyan ügyesen le tudtad rajzolni! Írj máskor is!

ARANYOS ÁGICA

— Mi az a kezeden,
Aranyos Ágica?
— Abécés könyv biz ez,
Kendermagos cica!

— Mi jó lehet abban,
Aranyos Ágica?
— Van ebben egér is,
Kendermagos cica!

— Beállok dedáknak,
Aranyos Ágical
— Meddig leszel dedk,
Kendermagos cica?

— Csak még az egeret
Kifogom, Ágical
— Le is vizsgáztál már,
Kendermagos cica!

KUN BARNA.

REJTVÉNYEK

I. TITKOS IRAS.

Beküldte: Oszkás Mancika.

A e t e s e i r d a a r z t k s r .

II. REJTETT NEVEK.

Tibor is katona
Dorombol a cica.
Vigan tipeg a kishaba.
A pap is tinektek beszélt.
A párnán dorombol a macska.

III. VONALREJTVÉNY.

Z a v a r i g a s l k g e a f l e t l

ú g i h j a a t z é e r t i e l g e

A 171. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

- I. Érik a búzakalász.
- II. Nyári napnak alkonyulatánál
Megállók a kanvargó Tiszánál.
Ott, hol a kis Túr siet beléje,
Mint gyermek az anyja kebelére.

Petőfi S.
Megfejtették: Péteri Kálmán, Weisz Gizke, Kovács Bözsi és Pisti, Molnár Vera, Sarkadi Jancsika, Mezei Margitka, Szabó Ilus, Kerekes Zoltika, Sándor Margit, Varga Zoltika, Veres Béla, Fehér Jenőke.

A sorsoláson Szabó Iluska nyerte meg a meséskönyvet. Postára tettük.

A tavasz a legjobb alkalom testünk természetes megfiatalítására

Időszerű fontos könyv!

Dr. BUCSÁNYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos, a természetes élet- és gyógy mód előharcosának tollából:

Természetes gyógy mód és természetes táplálkozás

Ára 145 lei.

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidékieknek portóval 155 leier szállítás. Utánvét 25 leiel drágább.

KÖZGAZDASÁG

A „pékszáj” igazi okai, eredményei és kilátásai

Nyilatkozatok a sütőipar kérdéseiről

A sokat emlegetett sütőipari szájk — érthető okokból a legközelebből érintette a fogyasztók tömegeinek igen nagy érdekeit. Nem lehetett tehát közömbös a szakértelem véleménye sem. Hiszen a „mindennapi” kérdése emberi ügy és ebben a sok megpróbáltatáson átvészelt városban senki sem hitte, hogy

a sütőiparosok szájkba léphetének.

Nem is léptek. Ellátták kenyérrel a fogyasztókat s talán senki nem veheti tőlük zokont, ha a saját érdekeikért tiszta eszközökkel kemény harcot kezdtek. A kenyérbélyeg alkalmazása ellen jogosan tiltakoztak. *Tudják, hogy a barázdák hangyaszorgalmu népének kidukál a kímélet, a támogatás és a hatósági védelem. Amde azt is kérdezik: mi lesz a fogyasztással, ha még a kenyér körül is komplikációk keletkeznek?*

Csak „egy kilogrammos” pékenyér lehet?

A sütőiparosok legnagyobb sérelme az, hogy *egy kilogrammnál súlyosabb kenyeret — a kenyérbélyeg ellenőrzésének megkönnyítése végett — nem süthetnek.* Elhisszük és valljuk, hogy ez a panaszuik jogosult. Az iparosnak költségvetésben jelent, a fogyasztó pedig *érzékenyen károsul az emberi táplálkozásra nem alkalmas „hulladékok” elkerülhetetlen veszteségében, mely azáltal áll elő, hogy az egykilogrammos sulyu kenyérnek sok a héja, — jóval több, mint a nagyobb sulyuméreterezsüké.*

Ötvenezer leies birság fenyegeti a pékeket.

— Uram! — mondja Steiner Viktor, a sütőipari szövetség egyik legtekintélyesebb vezetője. — mi becsületes, szorgalmas iparosok vagyunk, igaz tisztelettel adózunk a törvényeknek, meg a közhatalmági rendelkezéseknek. De hogyan lehet elképzelni és kibírni, hogy *ötzertől ötvenezer leig terjedő birság sújtson engem, vagy dolgozó iparostársamat, ha véletlenül egy darab kenyérről lemarad, le-mállik, esetleg leszakad, ledörzsölődik a bélyeg?*

Mit mond Godeanu inspector?

A főfelügyelő a földművelésügyi miniszter teljhatalmu megbízottja. Csudagyorsan érkezett meg, hogy az ellenőrzéseket fogantossá.

Kikérdezzük és szívesen válaszol: Ezeket mondja:

— A sok vihart látott bélyegügy a gabona-termelők felsegítésének érdekeit szolgálja. A kenyérbélyeg minden jövedelme a buzakivitel jutalmazására fog fordítani s így a legkomolyabb megítélés szerint is országos érdeket szolgál. A sütőiparosok kifogásait, panaszait és sérelmeit illetékes helyen feltárni szándékozom. Hiszem, hogy egyes problémák megoldásának nem lesz akadálya. *Viszont a sütő-*

— Mi tudjuk, hogy ez az új illeték a termelés érdekeit akarná szolgálni. De a mezőgazdasági termelés mellett ipartüzési és fogyasztási érdekek is vannak. Hát a városok sokszázezer éhező számára nem gondol senki?

A nyugati határszél sütői nem szájkolnak.

— Nevetségesnek tartom egyes lapoknak azt a híresztelését, hogy a sütőiparosok országosan szájkolnak. Már a kiíjezés is rossz. A szájk — munkabeszűntetés — ugyanis kizárólagosan a munkavállalók fegyvere. Mi: a munkaadók nem követjük őket ezen az uton. Akkor sem alkalmazhatók az ő kényszereszközeiket, ha azoktól eredményeket remélhetnénk. Ez azonban csupán elvi álláspont. Viszont felelők a szélsőségesen gondolkodók hogy *a nyugati határszélén ostromállapot van s ez a körülmény tökéletesen elég ahhoz, hogy az iparos megfontoltan, higgadtan, okosan cselekedjék.*

Egyenlő elbánást kérnek a pékek.

A sütőipar érdekeltsége még a kenyérbélyegnél is nagyobb sérelemnek tartja, hogy *a városi szakiparosoknak csak 1 kg. sulyu kenyeret szabad sütniük, de a falu sütőasszonyai tetszésük szerint való sulyu kenyeret készíthetnek és árúsihatnak.*

Steiner Viktor errenézve a következőket mondja:

— *Öszintén örvendek a termelők kedvezményezésének. Nekünk — iparüzőknek — nem konkurrencia a falu népének dolgoz keze.*

— Fájdalom azonban, hogy mindez csupán „papirforma”. A falvak népe a kivételezésnek semmi hasznát nem fogja látni — merthízen például Oradeán sem árulhat kenyeret a környék lakossága.

— Mi nem kérünk mást, mint az egyenlő elbánás elvének tiszteletét. Mégis csak fonák helyzet, hogy a bélyegkényszer és a vele kapcsolatos rendszabályok országos szinten csupán nyolc városra: Oradeára, Aradra, Timisoarára, Brasovra, Clujra, Sibiuira, Satumarára és Lugojra vonatkoznak.

szájk mozgalmát veszélyesnek ítélem, hiszen az összes érvényben levő ipartörvények joghatályos intézkedéseket tartalmaznak az ilyenféle megmozdulásokkal szemközt, illetve azok megtorlására.

Kedden délelben a sütőiparosok küldöttsége Fodor Péter alpolgármester előtt feltárta az összes sérelmeket. Az alpolgármester ígéretet tett, hogy az orvoslásról gondoskodni kíván s különösen az egykilogrammos kenyértípus bevezetésének nehézségeiről és hátrányairól informálja a kormányt.

* Az igazság — véleményünk szerint — valószínűleg a középmonalon van. (—láh)

Arcáhidetések

Adás-vétel

Acélredőnyt, (rendes méretű üzletajtóra) megvételre keresek. Pollmann, Oradea, Strada Porumbului 11. sz.

Eladó
6 darab hasban importált, ivarképes basarabiai karakülkos. Cim a kiadóban.

Hentesüzlet
forgalmas helyen eladó. Cim: a kiadóban.

10 drb
hét hónapos süldő eladó. Oradea, Str. Griviței 8-a.

Borbély üzlet
35 éve fennálló, eladó. Oradea, Str. Cruci 9.

Megvételre
keresek 31/2x21/2 m. perzsa szőnyeget. Cim a kiadóban.

Alig használt
sötét férfi öltöny eladó. Cim: Oradea, Str. Brătianu No. 35. Tucsek.

Eladó
Seleușon 3 szobás magánház, villany könyven bevezethető. Seleuș, Str. G. Lazar 6.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot, bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész, Oradea, Regele Ferdinand No. 3.

Szilváskádak
tölgváfából olcsón eladók. Oradea, Strada Nicolae Zsiga 52.

Eladó
zongora, rövid, modern sürgősen olcsón eladó. Oradea, Str. Cogalniceanu 4. Huszti szállító.

Országos
méretű kaptarok és egy méh család olcsón eladó. Oradea, Strada Cloșca No. 1-a szám.

PUHA ÖLMOT álln-dóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Lakás

Utcai szoba, butorozva vagy butor nélkül, lehetőleg idősebb úr vagy urnó részére szeptember hó 16-ától kiadó. Str. Nicolae Zsiga No. 38. Oradea.

2 szobás
modern komfortos lakást keresek olcsó központban november 1-re. Cim a kiadóban.

Utcai
különbejárattal butorozott szoba szeptember 1-től kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 11-a.

2 szobás, fürdőszobás, komplett lakás, minden mellékkel. szeptember 1-ére kiadó. Cim: Oradea, Reg. Ferd. No. 17. Blănăria.

Száraz, nagy pincehelyiséggel bérebeadunk. Oradea, Strada Duca No. 9.

Kiadó
3 szobás modern balkonos szép utcai lakás november 1-re. Oradea, Strada Tache Jonescu No. 15.

Különféle

Ak
háza, birtokot, szőlőt eladni, venni szándékoszok, keresse fel Popovics irodát. Oradea, Str. Vlăhuta 6. Telefon: 167.

Iskolás
gyermekét teljes ellátással elfogad. Oradea, Str. Gheorghe Lazar 20

Oktatás

Láposy Zeneiskola
Oradea, Strada Simeon Stefan No. 20. Hegedű, zongora és zeneelmélet tanzókkal.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek
ajánlkozok vidékre fiatal özvegyasszony. Cim: özv. Koller Gyuláné, Oradea, Strada Vlăhuta 32. szám.

A nap az élet és az egészség forrásal A napfürdőzés és a napfény gyógyhatása

Akarja életét meghosszabbítani? Akar Ön valóban egészséges lenni? Ha igen, úgy napfürdözzön. Előbb azonban vásárolja meg dr. Bucsányi Gyula egészségügyi tanácsos e most megjelent egyszerű művét!

A tartalomjegyzékből: A napfény csodálatos gyógyhatása. — A napfény és a betegségek. — A napfény hatása az emberi szervezetre. — Hogyan napfürdözzünk. — Óvatosság a napfürdőzésnél. — Miért napfürdözzék az egészséges ember? — Minek tulajdoníthatjuk a napfény gyógyhatását. — A strandolás. — A lézfürdőzés. — Az emberi test egészségesebb, szebb és ellenállóbb lesz a napfürdőzés által.

Ára csak 100 lei és portó.

Kapható: **KÖNYVOSZTALYUNKNAL.**